Թիւ 7791   7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1911   ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
20 decembre 1911 N. 7791
نومرو ۷۷۹۱ ۷ کانون اول ۱۳۲۷ چهارشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ
IMPREMERIE AREVELk FONDÉ EN 1883 بازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولونور.

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ԳԱՂԱԹԻԱ
آرەولك
ملی وسیاسی غزته
مدیر مسئول وصاحب امتیاز ق. بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ۵٤ غروشدر.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու	Համ ը	100	54
Արտասահման	»	25	20 Ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آرەولك
AREVELK
Journal arménien
DIRECTEUR
K. BOYADJIAN
Gons/ples Galata

ՀՆԳԱՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ

Եգիպտոսի հայկական բարեգործական ընդհանուր Միութիւնը վերջերս հրատարակեց իր հինգերորդ շրջանի ընդարձակ տեղեկագիրը, ինչպէս սովոր է ընել ամէն տարի։

Այս տեղեկագրին վրայ հարեւանցի ակնարկ մը նետել բաւական է համոզուելու համար թէ ի՛նչ հսկայ ու բարերար գործ մը կը կատարէ ա. գ. Միութիւնը հայ կեանքին մէջ։

Նպաստներու ցուցակէն կը տեսնենք որ Միութիւնը 1910 մայիս 1էն մինչեւ դեկտ. 31, այսինքն ութը ամսուան միջոցին, հետեւեալ գումարները տուած է զանազան նպատակներով.

Նախ՝ իբրեւ նպաստ կալօտեալներու, Ատանա ղրկուած է 9750 ղրուշ եգիպտական, Արաբկիր՝ 1910 ղրուշ։ Զմշկածագ՝ 1950 ղչ. Բաշունակ (Զօրաւանդ) 1170 ղր., Քեսապ՝ 1950 ղրուշ։

Կրթական գործին համար ղրկուած է Քեսապ՝ 2925 ղրուշ, Մարաշ՝ 5850 Տարենտէ՝ 5850, Գիւլ Հիսար՝ 1950, Դպրատուրան՝ 1462. Կ. Պոլիս (Դպրոցասէր տիկնանց ընկ.) 4875, Վան (Կեդր. Հայկազեան վարժարան) 4875, Կ. Պոլիս (Միացեալ ընկ.) 14625, Զէյթուն (Կեդր. վարժարան) 7800, Աղիզէ՝ 1462 Խորասան՝ 2925, Ալօսի՝ 1170. Մերսին՝ 2925, Խոռնավլի՝ 1462՝ Էգրէք՝ 1470, Պրունգալա՝ 1950 Բուլ. տիկին՝ 1452 Լաթաքիա՝ 1950, Կ. Պոլիս (Ազգանուէր Հայուհեաց ընկ.) 4875, Ատանա (Հայ կաթոլիկ որբանոց) 1950, Կ. Պոլիս (Միացեալ ընկ.) 9752, Արաբկիր՝ 1950. Զմշկածագ՝ 1950՝ Քեսապ՝ 1950, Պիրէճիկ՝ 1950, Հիւսէյնիկ՝ 2437, Խարբերդ՝ 975, Թամզարա՝ 2925, Ակն՝ 2925, Թելլերմէն՝ Ալպիսթան՝ Նոր Շէն՝ 4875, Հաճըն՝ 7800։

Ասոնցմէ զատ Միութիւնը Մուշ եւ Նաճարյու 34125 ղրուշ ղրկած է եզ եւ սերմացու գնելու համար աղքատ հողագործներու։ Զէյթուն. հիւանդներու դեղ առնուելու համար ղրկուած է 975 ղրուշ, Հաճըն նոյն նպատակով 975 ղրշ. Նոյնպէս Կիմերէկ նպաստ ղրկուած է 1950, Տալվորիկ՝ 6825, Պալազլու՝ 2925 ղրուշ։

Վերջապէս ութը ամսուան միջոցին Միութիւնը՝ 179 550 ղրուշի նպաստ ըրած է զանազան ձեւերու տակ։

Յայտնի է որ առաջին օրէն եթէ Պօղոս փաշա Նուպարի հիմնած Բարեգործական Միութիւնը ջերմ ընդունելութեամբ մը ողջունուեցաւ ազգին մեծամասնութեան կողմէ, գտնուեցան նաեւ խմբակցութիւններ որոնք պաշ. գրեթէ թշնամական վերաբերում մը ունեցան այս Միութեան հանդէպ, զայն նկատելով վտանգաւոր մրցակից մը, որ հանրային նպաստներուն մէկ մեծ մասը դէպի իրեն պիտի քաշէր։

Միութեան հակառակորդները այսպէս, առաջին օրէն, սկսան իրենց քննադատութիւնները, որոնց գլխաւորը սա էր՝ թէ Բարեգործական Միութիւնը մի միայն կալօտեալներու նպաստ բաշխելով ո և է հիմնական գործ մը չէ՛ կատարեր և թէ լոկ մուրացկանութիւնը կը քաջալերէր։ Այս քննադատութիւնը կ՚ընէին առանց նկատի առնելու թէ Միութեան հիմնարկութեան առաջին տարիներուն, Թուրքիա տակաւին համիտեան բռնակալութեան տակ կ՚ապրէր և թէ այդ նիւթական նպաստէն զատ ուրիշ բան կարելի չէր ընել։ Հիմա որ գործունէութեան ազատ ասպարէզ մը բացուած է, ահաւասիկ կը տեսնենք թէ Միութիւնը լոկ կալօտեալներու դրամ բաշխելով չգոհանար, այլ աւելի տեւական գործերու կը ձեռնարկէ։

Նոր տեղեկագրէն կը տեսնուի թէ արդէն մէկ տարուան միջոցին Միութիւնը 21 նախնական վարժարաններ բացած է Սղերդի, Տիարպեքիրի եւ Կիլիկիոյ շրջականներուն մէջ, ուր կը յաճախեն 1000ի չափ մանուկներ։

Ասկէ զատ, ինչպէս տեսանք, գումարներ տրամադրած է աղքատ գիւղացիներու օգնելու եւ անոնց սերմացու, անասուն, գործիք եւն. հայթայթելու համար։ Այսպէս ուրեմն Բարեգործական Միութիւնը օրէ օր իր գործունէութեան դաշտը կ՚ընդարձակէ իր հասոյթներու յաւելումին համեմատութեամբ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴԷՊԻ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

ՃԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀԱՅ ԻՇԽԱՆԻ ՄԸ ՀԵՏ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)
29 Նոյեմ., երեքշաբթի
ՊԱԹՈՒՄ

Այսօր մինչդեռ պատահական սուրհանդակէ մը օգուտ քաղելով կը փութամ նոր թղթակցութիւն մըն ալ ղրկել ձեզ։

Կը հաստատեմ Նոյեմբ. 28ի նամակս, բայց չեմ հաստատեր յետ գրութեան մէջ տուած լուրս, զոր ինծ հաղորդած էր Կ. Պոլսոյ պատգամաւոր եւ Մայր Դիւանի Ա. ատենադպիր Պ. Զիֆթէ Սարաֆ։ Իրա՛ւ է որ միջադէպ մը պատահած է Միհրդատ Հայկազնի, Հայկ Ենտոնեանի եւ տեղացի մէկ քանի Հայերու միջեւ, սակայն կարելի եղած է ծեծի մը առաջքը առնել։

Այս առաւօտ մեր Բրօթքայնա Փավլօվնա հիւրանոցին մէջ ընդունեցինք հայազգի իշխան Մելիք-Ղազարոս-Արգար-Աբելեան-Բաւկասեանցի այցելութիւնը։ Ցիչեալը մեծահարուստ ագարակատէր եւ միանգամայն Պաթումի Քաղաքապետական Խորհուրդի նախագահ, նաւթային արդիւնաբերութեան ժողովի անդամ, գինատնտեսային Միութեան դիր-տնօրէն եւ միանգամայն տեղւոյս «Փրուչքինա» պանդոկային մեծ օրաթերթին կարեւոր բաժնետէրերէն մին է։ Հազիւ յիսուն տարեկան, կայտառ ու յաղթանդամ անձնաւորութիւն մըն է, խիստ համակրելի դէմքով, միշտ զուարթ, միշտ խօսուն, միշտ վճռական։ Կ՚երեւայ որ Պաթումի մէջ մեծ համակրութիւն կը վայելէ թէ՛ Հայերէն, թէ՛ Ռուսերէն, թէ՛ Մահմետականներէն եւ թէ Վրացիներէն։ Իր շքեղ ապարանքը որ կը գտնուի Ելիզաւետինսկայա պողոտային վրայ, ժամադրավայր է Պաթումի բարձր եւ ընտրելագոյն դասին։ Ափսո՛ս որ այս ականաւոր հայը ամուսնացած է ռուս ազնուական տոհմէ մը կնոջ Աննա Ալեքսանդրօվնայի հետ եւ իր զաւակները նոյն իսկ հայերէն լեզուն չեն գիտեր։ Բայց գոցենք այս տխուր էջը։

Իշխանը հազիւ թէ ներս մտած մեր պանդոկի ընդունելութեան սրահին, ուր ամենքս հաւաքուած էինք, իսկոյն ուղղուեցաւ դէպի Բարգէն Սրբազանը, զոր արդէն կը ճանչնայ եղեր, եւ անոր ճակատը համբուրեց։ Նորին Սրբազնութիւնը պատգամաւորները մի առ մի ներկայացուց իշխանին, որ ամենուն ալ ձեռքը սեղմեց ս. բոլեր կերպով. յետոյ ըսաւ.

— Պարոններ, եթէ դուք եկել էք Օրմանեանին կաթողիկոս չընելու, ամէնքդ էլ բարով եկաք, իսկ թէ եկել էք մի բան որ եկեղեցու մեր գլխին փաթաթելու ձեր հետ եմ ա՛իծել...։

— Իշխան, պատասխանեց Միհրդատ Հայկազն, մենք եկած ենք մեր խղճին համեմատ կաթողիկոս ընտրելու։

— Ինչ պէտք ինձ քո խիղճը, պատասխանեց իշխան Մելիք-Ղազարոս-Արգար-Աբելեան-Բաւկասեանց, մենք Օրմանեանին ենք ուզում։

— Բայց պարոն, մէջ մտաւ Վահան Թէքէեան, կարծեմ դուք ո եւ իցէ կերպով իրաւասութիւն չունիք մեզ հրահանգներ տալու եւ մեր որոշումներուն վրայ հակակշռելու...

Իշխանը, որ այս խօսքերէն կ՚երեւայ թէ մեծ բան մը չէր հասկցած, Բարգէն Սրբազանին դարձաւ եւ հարցուց.

— Այդ պարոնը ինչ է ասում է։

Վերջապէս, չերկարեմ, ժամու մը չափ տեսակցութենէ ետքը, որուն միջոցին իշխանը յամառօրէն ուզեց փաստարկել թէ Օրմանեանէ տարբեր եկեղեցական մը եթէ բազմէր Էջմիածնի Գահին վրայ կրօնքը շատ ծանր հետեւանքներ ունենալ, մեր տեսակցութիւնը աւարտեցաւ։ Պէտք է ըսել թէ իշխանին խօսքերը բաւական ազդեցութիւն ըրին մեր պատգամաւորներուն վրայ, ինչ որ ինքն ալ նշմարեց եւ այնքա՛ն գո՛հ մնաց որ ամէնքս միասին հրաւիրեց Վելեամինովսկայա փողոցը գտնուած հոյակապ Էլեքտրօ-Աւտոմատիկ Կաֆէ ճաշարանը, որ Պաթումի Տուպըլ Տէի ճաշարանն է։ Հո՛ն իշխանը շքեղ սեղանի մը շուրջը մեզի շամպանիա հրամցուց արքայավայել առատութեամբ մը։ Այս խնճոյքին ներկայ չկրցաւ գտնուիլ Կուտինայի աշխարհական պատգամաւոր Պ. Պետրոս Դալֆաեան, բրոնքիթ ունենալուն պատճառաւ։

Այս շամպանեայի լոգանք՝, որովհետեւ ճշմարիտ լոգանք մըն էր որ ըրինք առատաձեռն իշխանիս շնորհիւ, շատ աւելի պերճախօս եւ համոզիչ փաստ մը եղաւ ի նպաստ Օրմանեանի կաթողիկոսացման, քան թէ իշխանին խօսքերը։

Այս գիշերուան ճեպընթաց կառախումբով կը մեկնինք դէպի Թիֆլիզ։

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ծայրագոյն Արեւելքէն, Ծայրագոյն Արեւմուտք հին ամպերը վանող եւ նորեր կուտակող հով մըն է որ կը փչէ քանի մը տարիէ ի վեր։

Եւ ինքնաբաւական զգացումով մը մորուքը կը շոյէ անգլիացի միսիոնար քարոզիչը որ 1903 ին կ՚աղաղակէր թէ «Արեւելքի մէջ հինգ տարիէն (1908ին) մեծ բաներ պիտի պատահին եւ դարձեալ ուրիշ հինգ տարիներ պիտի անցնին եւ ալ աւելի մեծ դէպքեր պիտի կատարուին. որպէսզի լցուի Դանիէլի մարգարէութիւնը եւն։»

Ռուսիա, Պարսկաստան, Թուրքիա,

فاس وقونغو

(ماتن غزته‌سی باش مقاله‌سندن)

« فاس مسئله‌سی افکار عمومیه‌مزده عقل سلیمه مغایر برصورتده تلقی ایدلدی .

اسپانیایه حصه‌سنی ویردیکمز تقدیرده بز اصل آرزو وخواهشمزك آنجق نصفنه نائل اوله‌بیلیرز . نه تانجر ، نه لاراش ، نه القار ، نه‌ده شاربزه ترك ایدلمه‌یوب ، بز یالکز ایجه قسملره تقسیم اولنمش براراضی‌یه مالك اوله‌رق ، بوخصوصده لازمکلدیکی درجه‌ده مستفید اوله‌میورز » قیلندن برطاقم سوزلر اوته‌ده بری‌ده تداول ایتمکده‌در .

فقط بوقدرینك‌ده مبالغه اولدیغنی اثبات ایتمك قولایدر . بویله‌جه ادارهٔ لسان ایتمکده اولان کرك فردلر وکرکسه غزته‌لرك افراطپرورانه حرکت ایتمکده اولدقلری آشکاردر .

بوخصوصده قطعیاً امین اولمق ایچون الکزه برخریطه آلوب ، قورشون قلم ایله اراضیٔ موجود اوزرنده برطاقم مربعلر رسم ایده‌جك اولور ایسه‌کز ، اسپانیانك اله کچیرمش اولدیغی اوتوز یدی بیك کیلو متره مربع اراضی‌یه مقابل فرانسه‌نك یدی یوز آلتمش اوچ بیك کیلو متره مربعی اراضی‌یه مالك اولدیغی سهولتله آکلارسکز ، بالاده سویلنمش اولدیغی وجهله ، فرانسه واسپانیا آره‌سنده‌کی مقدار ووسعت اراضی نصفدن نه قدر زیاده اولدیغی بالحساب آکلاشیله بیلیر .

بوندن صرفنظرله ینه خریطه اوزرنده بر ایپ پارچه‌سی ایله بحرمحیط اطلاسی سواحلندن تانجره قدر اولچوله‌جك اولور ایسه اسپانیالیلرك دکز جهتندن یتمش کیلو متره وفرانسه‌نك طقوز یوز اوتوز کیلو متره ساحله مالك اولمش اولدیغی تظاهر ایدر .

هرنه قدر «لاراش» اسپانیایه قالاجق ایسه‌ده ، آغادیر ، موغادور ، صافی ، ماهدیا وسائر مواقع مهمه فرانسه‌یه ویرلمشدر .

بونلر میاننده مستقبلده تجارت غربیه ایچون بك مهم وشایان اهمیت موقعلر موجوددر .

بودرجه واسع مساحهٔ سطحیه‌یه مالك اولوب ، بونلردن ماعده سهولتله سیروسفر ایدیله‌جك برحاله کلمکه مستعد اولان نهرلری بولنان بر مملکت ایسه هیچ بروقت بکنمیه‌جك برشی اوله‌ماز .

« فرانسه ـ آلمانیا ائتلافیله فاسده بتون ایشلریمزده مثلا امتیازلرده ، امور نافعه‌ده ، صنایعده وسائر معاملاتده دائما بررقابت قارشوسنده بولنمغه مجبور اوله‌جغز » دیه شکایت ایدلمکده ایسه‌ده فرانسز ـ آلمان ائتلافنامه‌سنده بوکا دائر بن هیچ برشیٔ کوره‌میورم .

بوخصوصده موسیو کیدرلن وه‌ختر براین سفیریمزه شویله‌جه سویله‌یوردی .

« فاسی ایکی محیط اقتصادی‌یه تقسیم ایده‌رك ، بونلردن بری شمال دیکری‌ده جنوب اولسون ، شمال محیطنده فرانسه آلمانیانك بتون تشبثاتندن یوزده یتمش الوب ، باقی قالان یوزده اوتوزی‌ده آلمانیایه ترك ایدیله‌جك ، وجنوب جهتنده ایسه بونك عکسی اوله‌رق ، آلمانیانك یوزده یتمش المغه برحقی اوله‌جقدر » فقط موسیو ژول قامبون بونك دخی غیر قابل اولدیغنی آلمانیا خارجیه ناظرینه بیلدیرمشدر .

دینیلیورکه برطاقم منافع مأمول ایده‌رك زنکین مستملکه‌لریمزدن بری بولنان وعسکرلریمزك شجاعتی وقانلریمزك دوکلسیله اله کچیریلان قونغوی ترك ایدیه‌یورز...

درمیان ایدلمکده اولان شومطالعانك دخی نه‌درجه واهی وبی اساس اولدیغنی اکلاتمق ایسترم . بز برطاقم ممالکی عسکرلریمزك شجاعتی ایله اله کچیردك ایسه‌ده ، قونغو بوقبیل مستملکاتدن خارجدر . زیرا بز قونغویی برطاقم عهدنامه‌لر ایله الده ایده‌رك ، اوراده قان دوکمك شرفنه نائل اولمادق ، قونغوده ضابطلریمز اجل موعودلریله ویاخود خسته‌لقدن ئولمشلردر ، اوراده اون کشی بیله برمحاربه‌ده فدا اولمامشلردر ...

فرانسه هیچ بروجهله ، بوقدر صعوبتلر ایله الده ایتمش اولدیغی برموفقیتی کندی ایچون فائده‌سز عد ایده‌مز ، بناءً علیه بز بونی کندی حقوقمز نقطهٔ نظرندن حقیقی برموفقیت دیه تلقی ایتملی‌یز .

استفان لوزاك

(۲۱۲) عبدالحمید و شرلوق هولمس

اوچنجی قسم

طقوزنجی فصل

یکی سؤقصد

لکن خدمتجی قیز کله‌رك ، خانه‌نك معروف مسافرلرندن برینك یعنی کنج محرر صادق بکك خانمی کورمك اوزره کلمش اولدیغنی بیلدیرمك ایچون کندیسنی اویاندردی .

فی الحقیقه کنج محرر آرابه‌یی یرینه تسلیم ایدوب ، آرابه‌جی البسه‌سنی اوزرندن چیقاردقدن صوکره صالحه خانمك یانینه کلمشدی .

صالحه خانم کنج رفیقنی کوره‌رك :

— صادق نه خبر؟ مکدر برحالك وار...

— نصل مکدر اولمایم؟ بتون امللریمز بوشه چیقدی .

— نه ایچون؟

— زیرا شیطان ینه اوجانوار مستبدی محافظه ایتدی .

صالحه خانم بوسوزلر اوزرینه بردنبره ایاغه قالقدی وصادق بکه توجیه خطاب ایله :

— نصل، شیطان ینه اونی محافظه ایتدی‌می؟

کنج سوزرینه دوام ایده‌رك :

— یازیق‌که یوزلرجه آدم محو اولدی فقط اونك برصاچنه بیله هیچ برصورتده برضرر اولمه‌دی ...

— بومعلوماتی نره‌دن طویدك !

— سرایده بولنان برکیمسه‌دن بومعلوماتی الدم ، سؤقصددن صوکره عبدالحمید اچیق بر ارابه ایله وبارکیرلری دخی کندی قوللانه‌رق ، ییلدیز سراینه عودت ایتمشدر ...

صالحه خانم کندینه مخصوص براعتدال دم ایله :

— مادامکه بویله‌در، یکی برسؤ قصد حاضرلاملی .

— فقط بونی کیم ترتیب ایده‌جك؟

— بودفعه صره بزمدر .

صادق بك مخاطبه‌نه بویله برشیئك قابل اولامیه‌جغنی اکدیران برچهره ایله باقدیغنده ، صالحه خانم موحی الیها توجیه خطاب ایله :

— نه ایچون سوزلریمی شبهه‌لی برطور ایله تلقی ایدیورسك ؟ عجبا بز دخی عبدالحمیدك استبدادندن ارمنی قرداشلریمز قدر مضطرب اولمیورمی‌یز؟

عجبا بزده اونلر قدر برجسارت کوسترمکه حاضر وآماده دکلی‌یز ؟ ...

کنج جواباً :

— بالطبع حاضرز، لکن بوحالمز ایله نصل بودرجه تهلکه‌لی بروظیفه‌مزی اجرایه موفق اوله‌بیلیرز؟ شمدی قومیته‌مز بوراده عادتا هیچ مثابه‌سنده بولنمقده‌در .

الك جسور وشجیع رفیقلریمزی براقوب تباعد ایتمکه مجبور اولمشلردر . بعضیلری حبسخانه‌ده ، ویاخود سورکونلرده اوقات کذار اولیورلر . استانبولده بولنانلر ایسه زقاغه چیقمغه بیله مقتدر دکلدرلر ...

صالحه خانم جواباً :

— بتون بونلر بیهوده سوزلردر . عجبا ارمنی قرداشلریمز ازمی تعقیب اولنمشلردر؟ بونکله برابر بودرجه مهم برسؤقصدی موقع اجرایه چیقارمغه موفق اولدیلر ، وشاید کندیلرینك مأمول ایتدکلری نتیجه وجوده کلدی ایسه بوبر تصادف نتیجه‌سیدر ، انسان برشی یاپه‌جغم دیو قرار ویرر ایسه هردرلو صعوبتلره ، ومانعه‌لره غالب کله‌بیلیر .

صالحه خانم بوسوزلری بردنبره سویله‌مه‌مشدی . صادق بك کندینه ارمنی قومیته‌لرینك عبدالحمیده قارشو برسؤ قصد حاضرلادقلرینی سویله‌دیکی کوندنبرو ، شاید بوحرکت نتیجهٔ مطلوبه‌یی وجوده کتیره‌میه‌جك اولور ایسه اونی تکرار ایتمکی فکرینه قویمشدی . حتی بوخصوصده فکرنجه برپروغرام دخی تنظیم ایتمش اولدیغندن دائما اونك اوزرینه دوشونمکده ایدی .

بومبا سؤقصدینك موفقیتله نتیجه‌پذیر اولمادیغنی ایشیدنجه فکرنده‌کی پروغرام کندیسی ایچون کسب قطعیت ایلمشدی .

صادق بك خانمك یکی برسؤ قصد اوزرینه صغوق قانلیلق ایله ادارهٔ کلام ایتدیکنی کوره‌رك ، کندی دخی همان تبدیل لسان ایتدی وصالحه خانمه خطاباً :

— بالطبع بزده بوقبیل برسؤ قصد وجوده کتیرمکه چالشملی‌یز زیرا عبدالحمید نه‌قدر تختنده قالیر ایسه هیچ برشی امید ایده‌میه‌جکمز قناعت حاصل ایتمشزدر. شاید اومستبدك اجلیله اورته‌دن قالقماسنی بکله‌یه‌جك اولور ایسه‌ك ، بوکاده چوق وقت اقتضا ایدر .

حالبوکه سفیل وطنمز کوندن کونه ورطهٔ اضمحلاله بك سریع برصورتده خطوه انداز اولمقده‌در .

— سویله‌دکلریمی چابوق اکلادیغندن طولایی فوق العاده مسرورم ...

شمدی مسئله‌یی دیکر رفیقلریمزه اکلاته‌رق بلا افاتهٔ وقت ایشه مباشرت ایتملی‌یز .

— عجبا بوخصوصده برپروغرامکز وارمیدر ؟

صالحه خانم جواباً :

— سکا معلومدرکه بوقبیل مهم مسئله‌لرده لاعلی التعیین ایش کورمك کبی برطریقه صاپمام . یکی برسؤ قصد ایچون سکا عرض مرام ایتدم ایسه فکرمده عاقلانه دوشونلمش برپروغرام واردر ...

صادق بك شوق وغیرته کله‌رك :

(مابعدی یارین صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

Բորթուգալ սահմանադրական երկիր մը կը դառնայ, կամ առոր փորձերը կ՚ընեն։ Սակայն հազար կեցցէ՜ որ, մանաւանդ Պարսկաստան մեր այս թուած երկիրներուն հնագոյնը, շատ ուշ կը սթափէր իր Օմարներու և Սաադիներու գինիին ազդեցութենէն, և պիւլպիւլներու պէս ինքզինքը կը կախէր վարդերու և կիւլիստաններու մէջ, մինչև որ վարդերը խամրեցան, թօթափեցան թերթերը և զգաց անոնց ներքև չորցած, և հետևաբար աւելի սուր փուշերուն և դատաստաններուն խայթը։

Եւ հիմա իր կիսարթուն չլմորած աչքերով չէ կարող զանազանել վարդերու ցիրուցան թերթերը իր մարմինէն հոսած արեան կայլակներէն։

Պարսկաստան արթնցաւ բացաւ աչքերը, տեսնելու համար գլխուն վերեւ կախուած Դամոկլեան սուր մը, և ոտքին տակը փորուած անդունդ մը անյատակ։

Քայլ առ քայլ կը մօտենան իրարու երկու հսկաներ, երբ մին հիւսիսէն քայլ մը կառնէ, միւսը կը կայ՚է նոյնը հարաւէն, և Շահերու հին աշխարհին հմայքովն արբշիռ, այդ հիացողները սիրահարողներու պէս պիտի գրկախառնուին կամ ըմբիշներու պէս կափամարտին, թերեւս մեր սպասածէն աւելի կանուխ. և իրենց երկզոյգ թեւերուն մէջ ճզմեն, ճնշեն Իրանի աղւոր կուրծքը մինչև որ հոգին ելլէ։

Զկա՞յ արդեօք մեզի համար առնելու դաս մը, մեր ալ վերազարթնումին մէջ. արդեօք պէտք եղածին չափ ուշարկա՞ծ ենք, թէ՛ դեռ ևս քնթթախ, թափած և թափուած արիւններու գինովութենէն խելայեղ, մենք զմեզ արդէն իսկ մեր ճակատագրին պաշտով տէրը կը կարծենք։ Եթէ այդպէս է, ո՜րքան իրաւունք ունինք արդեօք. ամէն խելամիտ օսմանցիի պարտականութիւնն է հարցաքննել զինքը և իր շրջակայքը։

Անկարելին, անհաւատալին կը կատարուի հեռուն. Չինաստանն իսկ կը քանդէ իր պարիսպները, և երկնային կայսրութիւնը կ՚աշխարհականացնէ կ՚արդիացնէ։ Կը քանդէ իր պարիսպները որ պէտքի դարերէ ի վեր հոն ծովացած արիւններն ու արցունքները (որմէ մենք հազիւ թէ լուր ունինք) դուրս հոսեցնէ, մաքրէ, լուսազարդէ երկիրը, և նոյնպէս քաղաքակրթութեան մարդավայել զէնքերովը զինուի, և ձեռք կը կարկառէ բոլոր ուրիշ վաստակիչ ազգերուն և ըսէ «եղբայր ենք մենք»։

Ի՞նչ կը դառնայ կոր ուրեմն արևելքին մէջ։

Զանազան ցեղեր, ազգեր և ժողովուրդներ լաւ միջավայրի և նկարագրի, լաւ բարեխառնութեան և կլիմայի կրօնքներ առեղծեր են ի հնուց անտի. արդ երբ սահմանագլուխները ջնջուին, տասում և գիտութիւն ք ակնի օրինօք միջազգայնանան, միջազգային պիտի ըլլան և օրէնքները և անոնք որ, օրինակի համար Լաւէզի դատարանին չեն դիմեր պօյքօթի պիտի ենթարկուին։ Համամարդկային պիտի դառնան և կրօնքները, որ հնութեան քաղաքականութիւնները եղած են։ Եւ ինչո՞ւ որովհետև չկայ «երկինքէն դրկուած կրօնք մը» որ չծառայէր, կամ նպատակ ընտրած չըլլար մարդկային ցեղին ճակատագրին բարելաւումը, այս երկրին վրայ, այս կեանքին մէջ։

Հակառակ երբեմն յուսահատեցնող, երկիւղալի երևոյթներու, մարդկութիւնը կը յառաջդիմէ — Թուրքիան ալ մէջ հաշուելով — Եթէ Մ. Նահանգաց քիչ մը շատ գունեղ բարքերը, արծաթապաշտութիւնը, ճնշիչ մէնի անվայել պզտիկութիւնները, կնամարդութիւնները չեն դադրեցնեն այս վերազարթնումը մարդկութեան, կրնանք վստահ ըլլալ որ գիտական աշխարհին խիստ արագ յառաջդիմութեան. նը զուգընթացաբար պիտի յառաջընթանայ նաեւ ընդհանուր քաղաքակրթութիւնը և ժողովուրդներու բարեկեցութիւնը։

Երբեմն կը փորձուիմ հաւատալ թէ նոյն իսկ ներկայ Եւրոպան (նկատելով գիտութեան արագ յաջորդութիւնը) ամենատես պիտի ըլլայ այն օրին երբ, եթէ մեքենայի պէտք ունենայ իսկ, չպիտի կարօտի ածուխի մուրին և ծուխի ճենճին, և մխոցի, ուսուի և գործաւորական խնդիրով ճենճերող սօցիալիստը հանքագործներու սեւ ճակատագրին զբաղելու քօշմարէն ազատած պիտի ըլլայ և ուրիշ կողմ դարձնէ իր գործունէութիւնն ու եռանդը։

Կրօնքի վախը տեղի պիտի տայ մարդկային արժանապատուութեան զգացումին։

Անցեալ օր, իմաստակին մէկը, որ Լոբենի սօցիալիստ էր և ամէն բան ի կարգին, և այսօր կալուածատէր է ու թերեւս Նախթոռէն վարդապետութիւնն՚ը կ՚արձակէ, երկաթուղիով կառքի մը մէջ ինծի կը հանդիպէր. «Ա՜խ, սա կրօնքները հասարակ, ինչ աղէտներու պատճառ եղած չեն. Ս. Գրքի առաջին գլուխը արդէն սխալ հիմ մը դրած է մեր գլխուն մէջ ձեռակերտ աշխատութիւնը անէծք և տառապանք համարելով»։

Պարոն, պատասխանեցի, այս ձեր նոր գիւտը պարզապէս տափակ և ծիծաղելի է, և կը ցուցնէ թէ որքան անտեղեակ էք «մարդկային բնութեան», անոր հոգեբանութեան։ Մարդս մինչեւ պարտաւոր եղած չէ սա ու ան պատասխանատու ընելու իր սխալներուն, սա ու ան՝ իր տառապանքին պատճառ համարելու. սա ու ան՝ չարժանիք իբր չքմեղանք իր վայրենի եսապաշտութեան և շահամոլութեանց։ Յետոյ, «ձեռակերտ» աշխատութիւնը մանաւանդ ըրած չէ, ինչ որ կ՚ապացուցանէ ձեր քաշքշելու փափաքը. Լուրս, փոխա՞ն գործէն մարդը խորշած է իր ծուլութեան կամ... կնահաճութեան հետեւանքով։ Բացառ թող ընէք կրօնքը, մեր կրած աղէտներուն ենթադրեալ աղբիւրը, կը հաւատա՞ք որ վաղն ալ նոր չքմեղանք, նոր պատճառներ չպիտի ստեղծենք մեր ոճրագործութիւնները սքօղելու կամ արդարացնելու։

Զնէ՛ք նմանիր պէտքէկին որ գլուխ աթոռի մը կամ սեղանի մը կը զարնէ, և մայրը՝ տղուն լացը կտրելու համար, այդ սեղանն ու աթոռը կը ծեծէ։

Ա՜հ, որքան տղայ ենք, կամ կ՚ուզենք այնպէս ձեւանալ. ո՜րքան կեղծաւոր, ո՜րքան եսապաշտ։

Վերջապէս. —

Արդեօք Արևելքի մասնաւորապէս, և նաև գրեթէ բոլոր երկիրներու ընդհանրապէս այս ներկայ զարթնումը իրական, տեւական, բարեբաստի՞կ է թէ յոյլ տեսնելու համար որ բռնաւոր փոխած է։

Պատասխանը կարծուածին չափ ալ դիւրին չէ։ Եւ եթէ գտնուէր աւելի ժամանակ ունեցող հոգեբան մը, կամ ընկերաբան մը, պիտի պատասխանէր մեզի. —

«Եթէ...

«Այո թէ ոչ...

Եւ ինչո՞ւ այս թերի պատասխանները, — որովհետև իր գործը մարդու հետ պիտի ըլլար, այն մարդուն՝ որ ինքզինքը կը շողոքորթէ ստեղծուած ըլլալ Աստուծոյ պատկերին համեմատ. այն Աստուծոյն՝ զոր ճանչցած ըլլալու ամենադոյզն նշանն իսկ չկրցաւ ցոյց տալ դեռ։

ԽՈՍՐՈՎ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԵԶԵՐ

ԱՌՏՈՒԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Լոյսը տարեն իր փայլովը ողողած է երկիրը եւ երեւան հանած է Աստուծոյ գործը։ Դիտէ՛ ուրախութեամբ այդ հրաշալիքը։ Հիացի՛ր այդ լոյսերուն ցոլքերուն վրայ, եւ մտածէ Արարիչին մեծութեանը վրայ։

Եթէ կարելի ըլլար բարձրանալ շատ վեր, դիտելու համար արեւուն պայծառութիւնը աւելի մօտէն, յափշտակիչ լոյսերու ովկիանոս մը պիտի տեսնուէր։

Հոն կը թուային մեծամեծ հրեղէն կոհակներ առանց եզերքի մը բախելու, հոն կը մարմնային իրարու հետ բոցեղէն հոսանքներ, հոն ջուրի նման կ՚հոսին հուրեր եւ կրակէ ամբարտակներ իրարու կը յաջորդեն անվերջ։

Եւ այս ամէնը, այս հրաշալի տեսարանը, ո՛ Աստուած, քու զօրութեանդ մէկ կայծն է միայն։ Ցերեկը, մեր աշխատութեան համար, ինչ փառաւոր կանթեղ մը կը վառես, վերը, շատ շատ հեռո՜ւ....

Գիշերուան մթութիւններէն դուրս ելած, ջուրերը անտառները, դաշտերը մեր աչքերուն առջեւ կը պարզուին ամենէն ալ քու հրաշալիքներովդ լեցուն։ Ո՛ Տէր, ամէն ինչ քու փառքդ կ՚երգէ, եւ դո՛ւն մեր մեծ պաշտպանն ես։

Արեւուն ճառագայթները առարկաներուն երեսը միայն կը լուսաւորեն, մինչդեռ քու աչքդ ամէնուն սրտին եւ էակներուն խորը կը թափանցէ։ Քու նայուածքիդ փայլը կենդանի էակներուն ուրախութիւն կու տայ։

Ո՛ Աստուած, լուսաւորէ՛ իմ միտքս քու իմաստութեամբդ, սորվեցո՛ւր ինծի կատարել ինչ բան որ հաճոյ է եւ դիտելով քու ստեղծագործութիւնդ, զքեզ փառաբանել, ո՛ անմահ Տէր...։

Թարգմ.

ՄԻՇԷԼ ԼՈՄՈՆՈՍՈՖ Մ. Գ. ՄՕՋԵԱՆ

(Ռուսական մատենագ.)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

ՊԱՐՍԻԿ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզ Թէհրանէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, Բ. Դուռը Ռուսիոյ խիստ դիտողութիւններ ըրած է Խոյի գրաւման մասին։ Լոնտոնի մէջ կը կարծուի թէ ռուսական զինուորները կը շարունակեն իրենց յառաջխաղաց շարժումը դէպի Թէհրան։ Նախորդ Շահին զինուորներն ալ սկսած են Թէհրանի վրայ քալել և Սէմնանի մօտ կը գտնուին։ Պարսիկ կիները կը զինուին։ Պատուիրակութիւն մը ներկայանալով վարչապետին, յայտարարած է թէ պարսիկ կիները պատրաստ են իրենց բոլոր ինչքերը, գոհարեղէնները ծախելու ազգային դատը պաշտպանելու և թէ իրենց ամուսիններուն վրայ կրակ պիտի ընեն, եթէ անոնք մերժեն կռուելու հայրենիքին համար։ Պարսիկ կառավարութիւնը ձեռքէն եկածը կ՚ընէ անգլիական ապրանքներու դէմ մղուած պոյքօթը դադրեցնել տալու համար։

ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

Բերայի մեծ փողոցին վրայ եւ Միսք փողոցին անկիւնը հաստատուած ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ հանրածանօթ դեղարանը այս անգամ ձմեռուան եղանակին առթիւ ուղղակի Նորվեկեան թարմ եւ հարազատ Մորիւի ձկան լեարդի իւղ մեծաքանակ բերել տուած ըլլալով մասնաւոր շիշերու մէջ՝ դիւրամատչելի գիներով ի վաճառ հանած է։ Նոյնպէս ռուս առաջնորդ Ֆրանսական եւ Անգլիական զուտ եւ առաջնակարգ դեղերու մթերք մը՝ զոր բազմաթիւ յաճախորդներուն կը մատակարարէ անմրցելի կերպով աժան գիներով։ Թէ Եւրոպայի մէջ պատրաստուած եւ թէ պատուարժան բժշկներուն կողմէ մասնաւորապէս յանձնարարուած, ներարկութեանց յատուկ շիճաջուրեր անփուլներու մէջ եւ օփօջլասմոլ ամլացեալ ոյլագամ ներարկութեանց դեղեր կը ծախուին դեղարանին մէջ։ Մորթի, արդուզարդի յատուկ եւ առողջապահիկ օճառներ անուշահոտութիւններ զոյս ֆ կեմեր, ակռայի այլազան անվնաս փոշիներ, երիճակօշիներ ինչպէս նաեւ մազերու առատութեան եւ գեղեցկութեան համար մասնաւորապէս պատրաստուած դեղեր բերել տուած են, գոհացնելու համար յաճախորդները։

8—10

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔ-ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Գահիրէէն Ռիւթէրի ստացած մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ Թուրքիա առժամապէս Սոլլումը Եգիպտոսի ձգած ըլլալով, Եգիպտոսի կառավարութիւնը զօրք ղրկած ու Սոլլումը գրաւած է։ Կառավարութեան կողմէ այդ իրողութիւնը հաղորդուած է Գահիրէի իտալական ներկայացուցչին։

⁂ Սթէֆանի գործակալութիւնը Տրիպոլիէն դեկտ. 13 թուով սա հեռագիրը ստացած է. — Իտալացիները ընդարձակ հետազօտութեան մը ձեռնարկեցին Զանզուրի կողմերը։ Իտալական զինուորները Ովասիսին մէջ քանի մը բնիկներու հանդիպեցան, որոնք անզրեկած էին ակներեւ կերպով. նոյնպէս Պէտէվիներ և խումբ մը հանդիպեցան, որո՛նք հրացանի քանի մը հարուած պարպելէ յետոյ մերիններուն վրայ, ցրուեցան։ Մեր զինուորները Ովասիսին մէջ կատարեալ խուզարկութեամբ առատ զէնքեր գրաւեցին։ Զօրս արաբ ցեղապետներ իտալական բանակի վերին հրամանատարին հետ տեսակցելու փափաք յայտնած ըլլալով Տրիպոլիս առաջնորդուեցան։ Իտալական ուրիշ ջոկատ մը Պիրէլոնի կողմը հետազօտութեան ձեռնարկելով կրակ բացած է թրքական բանակատեղի մը վրայ։ Թշնամին, 400 հոգի բաղկացած, նահանջելու բռնադատուած է։ Պէնկազիի մէջ ամէն ինչ հանդարտ է։

⁂ Հռոմէն կը ծանուցանեն թէ նաւային գործողութիւն մը կատարելու մասին եղած պատրաստութիւնները փութով առաջ կը տարուին։ Իտալական զանազան նաւահանգիստներուն մէջ զէնքի և ռազմամթերքի մթերանոցները լեցուն են։ Իտալական կառավարութիւնը ամէն միջոց ձեռք առած է ամէն հաւանականութեան առջեւ պատրաստ գտնուելու համար։

⁂ Թօպրուքէն կը ծանուցանեն թէ թուրքեւարաբ պատերազմիկներուն թիւը հետզհետէ կ՚աւելնայ։ Իտալացիները միշտ կը նեղուին անոնց յարձակումներէն։ Կը կարծուի թէ Իտալացիները յառաջխաղաց շարժում մը պիտի ընեն։

⁂ Անցեալ հինգշաբթի օր, Պէնկազիի մէջ Թուրքեւարաբ ոյժեր, որոնց կը հրամայէր փոխ-գնդապետ Շաքիր պէյ, յարձակած են թշնամին փախցնելով, երկու ժամուան կռուէ մը յետոյ։ Իտալացիներուն կորուստը հարիւրէ աւելի է։ Օսմանցիները մէկ քանի մեռեալ ու վիրաւոր միայն ունեցած են։ Ասկէ զատ, Իտալացիներէն 30 հոգի գերի բռնած ու ռազմամթերք գրաւած են։ Իտալացիները իրենց մարտանաւերուն պաշտպանութեան շնորհիւ միայն կրցած են խոյս տալ։

⁂ Բարիզի քաղաքական և զինուորական շրջանակներուն մէջ լաւ տպաւորութիւն ձգած է Եպարքոս Սայիտ փաշայի կողմէ Երեսփ. Ժողովին մէջ եղած սա յայտարարութիւնը թէ մօտերս բանակցութեան պիտի ձեռնարկուի հաշտութիւն կնքելու համար։ Այդ լուրին վրայ, օսմ. արժեթուղթերը բարձրացած են։

⁂ Մասաուայէն կը հեռագրեն թէ գաղթավայրի զինուորներէն 1000 հոգինոց վաշտ մը պիտի ղրկուի Տրիպոլիս, իբր հետազօտիչ ծառայելու համար լեռներուն մէջ։

⁂ Օդանաւորդ Պարթէլ, որ օսմ. կառավարութեան կողմէ վարձուած էր Ափրիկեան Տրիպոլիի բանակին համար, դէպի Կ. Պոլիս ճամբայ ելած է, պատերազմի դաշտը երթալէ առաջ հրահանգներ առնելու։ Ուրիշ օդանաւորդներ ալ պաշտօնի պիտի կոչուին։

⁂ Բօբօլօ Ռօմանօ ջերմապէս կը դրուատէ Լորտ Քիչնէրը, որ Կարմիր Մահիկի կողմէ ղրկուած երկու մարմիններուն թոյլ չէր տուած Եգիպտոսէն անցնելու և Պէնկազի ղրկուած զէնքերը ու ռազմամթերքը ետ դարձուցած էր։

⁂ Տէրնայէն հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Ռասա ցեղին պատկանող հազարէ աւելի պատերազմիկներ և ուրիշ շատ մը ցեղերու մարդիկ համախմբուելով կը նեղեն թշնամին։ Իտալացիները չորս հարիւրէ աւելի ռումբ նետած ու մեքենական հրացան արձակած են։ Երեք ժամ տեւած է կռիւը և Օսմանցիները ոևէ զոհ չեն տուած։

⁂ Անցեալ ուրբաթ գիշեր ժամը 5ին երկու մարտանաւեր, որոնց դրօշը չէ զանազանուած, Բրէվէզայէն ինը մղոն հեռու տեսնուած են։ Ասոնք արեւմուտքէն դէպի արեւելք կ՚երթային։

⁂ Առջի օր ռուսական շոգենաւով 290 տրիպոլսեցի գաղթականներ Թրիէսթէէն հոս ժամանեցին։

⁂ Բարիզի օսմ. դեսպանատունը Կարմիր ծովուն մէջ Իտալիոյ պատերազմական գործողութիւններուն դէմ բողոքելէ զատ, իր հրատարակած զեկոյցին մէջ կ՚ըսէ թէ հակառակ միջազգային օրէնքի, Իտալացիները մզկիթ մըն ալ ռմբակոծած են ուրբաթ օր մը, երբ հաւատացեալները կ՚աղօթէին հոն։ Այդ ռմբակոծութեան միջոցին 9 հոգի սպաննուած և շատ մը անձեր վիրաւորուած են։

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Աթէնքէն դեկտ. 7 թուով կը հեռագրեն թէ Սէֆիայի մէջ գտնուող կրետացի եօթը երեսփոխանները մարտանաւերու նաւային զինուորներուն կողմէ ֆրանսական յածանաւակը փոխադրուած են։ Ոևէ դիմադրութիւն չեն ըրած անոնք։ Պաշտպան տէրութեանց հիւպատոսները երեսփոխաններէն կը պահանջեն թուղթ մը ստորագրել, յայտարարող թէ մեկնումի ոևէ փորձ չպիտի ընեն։ Երեսփոխանները մերժած ըլլալով ստորագրել, իբր գերի ութական հոգի վար դրուած են ֆրանսական, անգլիական և ռուսական մարտանաւերուն մէջ։ Հիւպատոսները նոր հրահանգներ ուզած են իրենց կառավարութիւններէն։ Երեսփոխան Սքամնաք՝ս, որ գաղտնապէս մեկնած էր Սէֆիա շոգենաւով, հելլենական Թորբիլանաւու մը կողմէ երեւան հանուած և Պիրէօնէն Կրետէ ղրկուած է ուրիշ նաւով մը։ Երեսփոխաններու ուրիշ երկու խումբեր մտադիր են Բօյա Մալաբրիէն և Բլամինայէն ճամբայ ելլելու։ Հաւանական չէ որ այդ ծրագիրը յաջողի հելլենական մարտանաւերու խիստ հսկողութեան պատճառաւ։

⁂ Աթէնքի մէկ քանի թերթեր կ՚առաջարկեն որ Նորկիոս Թագաւորը արքայական յանձնաժողով մը կազմէ, իր անունով վարելու համար կղզիին գործերը։ Այսպէս ո՛չ Սուլթանին վեհապետական իրաւունքները պիտի վտանգուին և ո՛չ ալ Կրետէ Յունաստանի միացած պիտի ըլլայ։ Ընդհանրապէս գործադիր իշխանութիւնը պետ մը պիտի ունենայ։

⁂ Երկու կրետացի երեսփոխաններ, որոնք Աթէնք կը գտնուին, վարչապետին ու Երեսփ. Ժողովի նախագահին ներկայացուցած են Կրետէի յեղափոխական քօմիթէին մէկ որոշումը, կրետացի երեսփոխաններուն Աթէնք առաքումը ծանուցանող։ Յեղափոխականներու այդ առաջարկը պարունակող նամակը Երեսփ. Ժողովին մէջ կարդացուած է վարչապետին կողմէ։ Նամակին մէջ ըսուած է թէ կրետացի երեսփոխաններու Աթէնք առաքումը կրնայ արդարանալ պաշտպան տէրութեանց ցոյց տուած յաճախակի բարեացակամութեամբ, մանաւանդ 1908 հոկտեմբերին։ Ուստի այդ նամակով կը պահանջուի վերջ տալ տիրող վտանգաւոր կացութեան։ Ի վերջոյ կը յայտնուած է որ Հելլէն խորհրդարանը պիտի ընդունի այդ առաջարկը։ Երեսփ. Ժողովը որոշած է վաղուան նիստին մէջ վիճաբանել այդ մասին։ Նախագահ Պ. Վէնիզելոս, Աթէնք գտնուող երկու կրետացի երեսփոխաններուն խորհուրդ տուած է իրենց տեղը դառնալ և կրետացի պատգամաւորներու ալ՝ օրինական ճամբու մէջ մնալ։

⁂ Հելլէն կառավարութիւնը բանակցութեան մէջ է՝ նոր տրէտնօթ մը յանձնարարելու համար 30 միլիոն ֆրանքի։ Այս լուրը պաշտօնական շրջանակներու մէջ չէ հաստատուած դեռ, բայց ստոյգ է որ կառավարութիւնը մտադիր է Աւէրօֆի պէս քանի մը դրահաւորներ շինել տալու։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Թայմզի Վիէննայի թղթակիցը կը հեռագրէ. — Մէկ քանի տեղերէ հասած լուրերու համաձայն, հիւսիսային Ալպանիոյ մէջ կացութիւնը շատ ծանրացած է։ Շքոտրայի կուսակալը նոր զէնքեր կը բաժնէ. Մալի օրներու հաւանական մէկ յարձակման դէմ պատրաստ գտնուելու համար։ Կուսակալը նոյնպէս զինուոր և մէկ քանի թնդանօթ ղրկած է Թուզի շրջակայ լեռները։ Միրտիթները ապստամբեր են։ Զրոյցի մը նայելով, անոնք արդէն իսկ սկսած են կռուիլ օսմ. զինուորներու հետ։

⁂ Ալպանիոյ բարենորոգմանց նախարարական յանձնաժողովը իր գործը աւարտելով տեղեկագիրը Բ. Դրան յղած է։ Այդ յանձնաժողովը կ՚առաջարկէ հանրօգուտ շինութիւններ կատարել, նոր դըպրոցներ բանալ, ոստիկան-զինուորութիւնը վերակազմել, երկրագործութիւնը բարւոքել։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՒ ՄԷՋ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄ

Ներքին գործոց նախարարութիւնը սկսած է գործադրել այն վարչական բարենորոգումները, որոնք նախարարական յանձնաժողովին կողմէ որոշուած էին, Ռումէլիի նահանգները վերակազմելու համար։ Հիմա ոստիկան-զինուորներու վերակազմութեան ու դպրոցներու հիմնարկութեան ձեռնարկուած է։ Կրթական նախարարութիւնը պաշտօնատարներ պիտի ղրկէ այդ նահանգները, դոց դպրոցները բանալ տալու համար։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

Ժէօն-Թիւրք կ՚ըսէ թէ վարչապետ Սայիտ փաշա այսօր իր հրաժարականը պիտի տայ, եթէ երեք երեսփոխան Պասրի պէյի կողմէ տրուած թագրիրը կարդացուի։ Շէյխ-իւլ-Իսլամ ալ նոյն թերթին խմբագիրներէն մէկուն յայտարարած է թէ եպարքոսը պիտի հրաժարի, եթէ երբեք 35րդ յօդուածին փոփոխութիւնը մերժուի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՅԱՆՑԱՒՈՐՆԵՐԸ

Պատրաստուած է ցանկը այն քաղաքական յանցաւորներուն, որոնք ներման պիտի արժանանան։ Ասոնց թիւը 600ի կը հասնի։ Ներման արժանացողներուն մէջ կը գտնուին Ադանայի, Հօրանի և Կ. Պոլսոյ դատապարտեալները։

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄ ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՄԷՋ

Նախարարաց Խորհրդի առջի օրուան նիստին մէջ եպարքոսը յայտարարեց թէ պէտք է շուտ առաջ բարենորոգումներ ի գործ դնել Անատոլուի մէջ։ Այս առաջարկը միաբանութեամբ ընդունուեցաւ և որոշուեցաւ որ նախարարական յանձնաժողովը զբաղի այդ խնդրով։ Այդ յանձնաժողովին պիտի մասնակցին ներքին գործոց, պատերազմական, դատական, առեւտրական և երկրագործական նախարարները։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 215

ԱՊԴԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԵՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

ԱՊԴԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ՈՒԺԱՍՊԱՌ

— Վեհափառ տէր, ըսաւ Թահսին փաշա, մենք հոս ամենքս պատրաստ ենք ձեր վեհափառութեան համար մեր կեանքը զոհելու և Եըլտըզի պալատին մէջ կարելի չէ որ գտնուի մէկ հատ վատ թշուառական մը որ ձեր թանկագին անձին դէմ դաւաճանէ։

— Ատոնք բոլոր խօսքեր են, կեղծաւոր շողոքորթներու խօսքեր, պատասխանեց Ապտիւլ Համիտ, գրգռուած շեշտով մը, իրողութիւններն ու դէպքերը բոլորովին հակառակը կ՚ապացուցանեն... տեսէ՛ք, հակառակ իմ շուրջս եղած այդ երեւակայական անձնուէրներուն, անոնք հոս կրցած են ռումբ մը բերել և պայթեցնել և եթէ դիպուածով խօսքի չբռնուէի շէյխ-իւլ-իսլամին հետ, եթէ քանի մը վայրկեան չկենայի մզկիթին դուռը, ես ալ այս միջոցիս հարիւրաւոր զոհերուն մէջ պիտի գտնուէի։

— Այո՛, Աստուած ձեր նուիրական անձը պաշտպանեց ակնյայտնի կերպով, միջամտելով մէկ քանի այս առականներ։

— Օրհնեալ ըլլայ Աստուծոյ բարձր անունը, շարունակեց բռնաւորը, այո՛ իր նախախնամական աջը մինչեւ այսօր մեր անձը պահպանեց ամէն տեսակ փորձանքներէ, բայց և այնպէս պէտք չէ որ իր բարեացակամութիւնը չարաչար գործածենք և քանի որ կարելի չէ մեր կեանքը ապահովել այս պալատին մէջ, ես կը նախընտրեմ քաշուիլ երթալ և իմ գահս յաջորդիս տալ...։

Այս տարօրինակ յայտարարութիւնը այնքա՛ն հաստատ ու համոզուած շեշտով մը ըրաւ Ապտիւլ Համիտ որ քովը գտնուող պալատականները յանկարծ հասկցան թէ իրենց վեհապետը այս անգամ շատ լրջօրէն կը խօսէր, թէ կարող է իր ըսածը վայրկենապէս գործադրելու։

Պէտք էր զինքը ետ կեցնել այդ չարաշուք խորհուրդէն, բայց ո՞վ պիտի համարձակէր այդ բանը ընելու։ Ամենուն աչքը Իզզէթ փաշայի վրայ դարձաւ, որ մէկ կողմ քաշուած էր խորին մտածումի մը մէջ ընկղմած։ Անիկա միայն կրնար իրենց վեհափառ տէրը համոզել և զայն ետ դարձնել այս որոշումէն, որուն հետեւանքը պիտի ըլլար իրենց ամենուն ալ փճացումը։ Համիտի սիրական քարտուղարը հասկցաւ որ բոլոր պալատականներն ալ իրմէ օգնութիւն կ՚ակնկալէին և այս բանը իր անձնասիրութիւնը գգուեց։ Հպարտութեան և գոհունակութեան նշոյլ մը փայլեցաւ իր դէմքին վրայ։ Ուզեց ցոյց տալ իր զօրութիւնը և իր վրայ դրուած յոյսերը իրականացնել։

Հաստատ քայլով մը մօտեցաւ Ապտիւլ Համիտի և ըսաւ.

— Վեհափառ տէր, եթէ շնորհ ընէք հրաման տալու, կ՚ուզեմ մէկ քանի խօսք ըսել։

— Խօսէ՛, ըսաւ բռնաւորը։

— Քիչ մը առաջ ձեր բարձր վեհափառութիւնը իրեն սպառնացող վտանգները յիշելով՝ փափաք յայտնեց իր գահէն հրաժարելու և ձգել հեռանալ և մայրաքաղաքէն իր թանկագին կեանքը պահպանելու համար։ Արդ, վեհափառ տէր, ես կը կարծեմ որ մեծ սխալ մը կը գործէք այդ որոշումը տալով և ես որ ձեր կեանքի պահպանումը ամէն բանէ գերադաս կը համարեմ, պիտի համարձակիմ բոլոր ուժովս ընդդիմանալու ձեր որոշումին...։

Այս խօսքերը, որոնք հաստատ ձայնով մը արտասանուած էին, ընդհանուր ապշութիւն յառաջ բերին։ Պալատականները չէին կրնար ըմբռնել որ կարելի էր իրենց վեհապետին դիմաց այդպիսի լեզու մը գործածել։ Իզզէթ փաշա, առանց ուշադրութիւն դարձնելու միւս պալատականներուն ափ ի բերան շուարումին, շարունակեց.

— Այո՛, վեհափառ տէր, եթէ ուզէք ձգել ու հեռանալ Եըլտըզէն, ես, ձեր ամենահաւատարիմ ծառան, դրան առջեւ պիտի կենամ ու պիտի արգիլեմ...։

— Ի՞նչ ըսել կ՚ուզես, գոչեց Ապտիւլ Համիտ բարկացայտ ձայնով մը, ինչպէս կը համարձակիս այդ լեզուն գործածել իմ ներկայութեանս...։

— Կը համարձակիմ, այո՛, որովհետեւ խնդիրը ձեր կեանքին ապահովութեանը վրայ է։ Այն րոպէին որ այս գահէն հրաժարիք ու այս պալատէն դուրս ելլէք, արդէն մեռած էք...։

— Մեռա՞ծ, գոչեց Ապտիւլ Համիտ սարսափահար, մեռա՞ծ... ինչո՞ւ համար։

— Սակայն, վեհափառ տէր, մտածեցէ՛ք քիչ մը, երբ ձեռք առնուած ծայրայեղ զգուշութիւններուն, գերմարդկային ջանքերուն հակառակ մեր թշնամիները կը յաջողին մահափորձեր կատարել ձեր կեանքին դէմ, ինչե՜ր չպիտի կրնան ընել երբոր դուք ձեր ձեռքով հրաժարիք այդ զգուշութիւններէն և ինքզինքնիդ ենթարկէք անոնց անգութ ոճիրներուն։ Միթէ կը կարծէք որ գահէն հեռանալով կրնա՞ք ձեր գլխէն հեռացնել վտանգը։ Ուր որ ալ երթաք ձեր թշնամիները ձեզ պիտի հալածեն մինչեւ որ իրենց եղեռնական խորհուրդը ի գլուխ հանեն... մինչդեռ հոս, ձեր պալատին մէջ գոնէ ապահովութեան ամէն երաշխաւորութիւնները ունիք։

Բռնաւորը սկսաւ մտածել։ Իր սիրական քարտուղարին բառերը ճշմարիտ էին։ Երեսուն տարուան իշխանութեան միջոցին այնքա՛ն կատաղի ատելութիւններ ստեղծած էր իր շուրջը որ կարելի չէր զանոնք մարել իր միայն գրած զոհողութեամբը։ Այնքա՛ն անմեղ արիւններ թափած, այնքա՛ն սիրտեր յօշոտած, այնքա՛ն հոգիներ վառած էր որ կարելի չէր ներում ակնկալել։ Եւ առաջին անգամ ըլլալով բռնաւորը սոսկաց իր վիճակէն. տեսաւ այն անդունդը որմէ չէր կրնար ազատիլ ոևէ միջոցաւ։ Այո՛, ինք միահեծան բռնաւորը, անզօր ստրուկ մըն էր իր ստեղծած բռնակալութեան շղթաներուն տակ... իր աղետալի ճամբուն մէջ այնքա՛ն առաջ գացած էր որ ա՛լ կարելի չէր ետ դառնալ ու ճամբան փոխել...

(Շարունակելի)

ՅՈՅՑԱԳԱՆԱԳԻՐ ՄԸ

Սելանիկի Մաքեդոնիա թերթը կ'ըսէ թէ Յունաց Պատրիարքանի Խառն Ժողովը գրեթէ միաձայնութեամբ որոշում տուած է որ Պատրիարքարանը Պերլինի դաշնագրութիւնը ստորագրող մեծ տէրութեանց յիշատակագիր մը մատուցանէ։ Այդ յիշատակագրին մէջ պիտի պարզուի Յոյներու անտանելի կացութիւնը Սահմանադրութեան հռչակումէն ի վեր և պիտի խնդրուի որ տէրութիւնները հոգածու գտնուին Քրիստոնեաներու նկատմամբ։ Պուլկար Էկզարքարանն ալ համաձայն յիշատակագիր մը պիտի տայ մեծ տէրութեանց։

ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Հիւսէին Ճահիտ պէյ երէկուան Թանինի մէջ բուռն խմբագրական մը գրած է ընդդիմադիր կուսակցութեան դէմ, ըսելով թէ ընդդիմադիրները շատ աւելի վնաս կը հասցնեն օսմ. հայրենիքին քան թէ Տրիպոլիի վրայ յարձակող Իտալացիները և Մակեդոնիոյ մէջ եղեռնագործ կատարող պուլկար յեղափոխական քօմիթէները։ Թանինի խմբագրապետը գիտել կուտայ թէ այդ ընդդիմադիրները հայրենասիրական զգացումէ զուրկ երեսփոխաններ, ազգին գլխուն փորձանք եղած են, և այդ պատճառաւ ամէն ճշմարիտ օսմանցի կը գոչէ. «Աստուած ետ ազատէ սա Երեսփ. Ժողովէն»։ Հիւսէին Ճահիտ պէյ կ'ըսէ թէ խնդիրը Երեսփ. Ժողովի լուծման վրայ չի դառնար, քանի որ անիկա նիհար ու բորբոսած վիճակ մը ունի։ Ընդդիմադիրներուն նշանաբանն է. «Ինչ ետք ջրհեղեղ»։ Այս առթիւ Հիւսէին Ճահիտ պէյ առաջ կը բերէ երեսփոխան Րիզա Նուր պէյի սա խօսքը, որ Սաիտ փաշայի դէմ գրուած յարձակողական յօդուածի մը մէջ գրուած էր. «Կառավարութիւնը Քիւրտերուն ձեռքը գտնուած հողերը առնելով Հայերուն պիտի տայ եղեր»։ Թանին կը յայտարարէ թէ այդ լուրը երբ Քիւրտերուն հասնի, Քիւրտերը ալ աւելի պիտի գրգռուին և մեծ յուզում մը առաջ պիտի գայ։ Այդ կարգի զրպարտիչ մը եթէ թափառաշրջիկ մը ըլլար, Եղեռնադատ Ատեան կը ղրկէին։ Թանին կը յայտարարէ թէ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը քանի մը էնթրիկան ու քինախնդիր երեսփոխաններու ձեռքը խաղալիկ դարձած է, և թէ անոնք իբր երեսփոխան օրէնքէն վախ չունենալով, ամէն բան կ'ընեն ի վնաս հայրենիքին։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ԵՂԵՌՆԱԳՈՐԾՆԵՐԸ

Յունարէն թերթ մը կ'ըսէ թէ Սքիւպի երկաթուղիի գծին 150րդ քիլոմեթրին վրայ երկու ռումբեր գտնուած են։ Սակայն երկաթուղիի ընկերութիւնը ո և է տեղեկագիր չէ ստացած այդ մասին։

⁂ Սքիւպի մէջ չորս պուլկարներ ձերբակալուած են, իբր հեղինակ Իշթիփի եղեռնագործներուն։ Անոնք խոստովանած են իրենց արարքը։ Մէկ քանի հոգի ալ պիտի ձերբակալուին այս օրեր։

ԺՈՒՌՆԱԼՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Պոլսոյ Նորընտիր երեսփ. Խայրէտտին պէյ երկար խմբագրական մը գրած է, Պոլսեցիներուն ուղղուած։ Այդ գրութեան մէջ Պոլսոյ երեսփոխանը ինքզինքը կ'արդարացնէ, առաջ բերելով իրեն վերագրուած երկու ժուռնալները, որոնք պարզ աղերսագիրներ են։ Անոնցմէ մէկը տրուած էր կարգ մը Թունուզցի երեսփոխաններու պատուանշան առնելու, իսկ միւսը յանձնել թոշակներու խնդիր մը կարգադրելու համար։ Խայրէտտին պէյ կ'ըսէ թէ ինք իբրեւ ժուռնալճի կ'ամբաստանուի Սաիտ փաշայի դահլիճին և Մ. Իւնիրի Բոմինին կողմէ. բայց կարեւորութիւն չի տար այդ զրպարտութեան, քանի որ իրմէ ժուռնալ ներկայացուած թուղթերը իբր մէջտեղն են։

ԵՄԷՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Հոտէյտայի միւթեսարրըֆը Ներքին գործոց Նախարարութեան հեռագիր մը ուղղելով կը ծանուցանէ թէ Հոտէյտայի երկաթուղին Ռաս-'լ Գիթէն մինչև Հոտէյտա սկսած է բանիլ երեք քիլոմեթր տարածութեան մը վրայ։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԳԵՒ

Իզմիրի վիճակահանութեան վերջին թիրաժին մէջ 200,000 ղրուշի պարգեւը շահած է Համր. Պարտքի Վարչութեան դիմաց գտնուող ծխավաճառ Ապպաս էֆ.։

ԼՐԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄ

Լութֆի Ֆիքրի պէյի թերթը, Թէսխսաթ աղջի օրուան թիւին մէջ Սուլթանին ուղղուած բաց նամակ մը հրատարակած ըլլալով, Պատերազմական Ատեանին կողմէ դադրեցուցուեցաւ։ Նոյն թերթի տեղ հրատարակուեցաւ Թաքսիրաթ, որուն պատասխանատուն է Հալէպի երեսփոխան Մէհմէտ էֆ.։ Նմանապէս Պատերազմական Ատեանի կողմէ դադրեցուեցան արաբերէն Էլ Հասսուրա և յունարէն Իսիգօլիիա անուն թերթերը, գրգռիչ հրատարակութիւններ ըրած ըլլալնուն համար։

ՆՈՐ ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆՆԵՐ

Նախարարաց Խորհուրդի աղջի օրուան նիստին մէջ խորհրդակցութիւններ կատարուած են Նոր ծերակուտականներու անուանման մասին։ Զրոյց կը շրջի թէ ութը հոգի ծերակուտական անուանուած են արդէն. ատոնց մէջ կան Սելանիկի կուսակալ Իպրահիմ պէյ, Իվգաֆի Նախարար Խայրի պէյ, Երեսփ. Ժողովի նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյ, Սապահի քաղաքական բաժնին խմբագրապետ Տիրան էֆ. Քէլէկեան։

ԻԹԹԻՀԱՏԷՆ ՀՐԱԺԱՐԱԾ

Տէպէի երեսփ. Խան Միւսլիմզատէ Իսմայիլ Հագգը պէյ Իթթիհատի կուսակցութենէն հրաժարական տուած է։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Իթթիհատի նախագահ Սէիտ պէյ և Նախկին Ներքին գործոց Նախարար Խալիլ պէյ աղջի օր Բ. Դուռ երթալով վարչապետին հետ տեսակցեցան։

⁂ Ռուսական դեսպանը աղջի օր Գահաժառանգ Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ.ի հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ՎԵՑ ՀԱՐԻՒՐ ՏԱՐԻ
ԱՊՐԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿԸ

Եթէ կ'ուզէք վեց հարիւր տարուան կեանքի մը բոլոր դրուագները ապրիլ իրենց յուզիչ ու չահեկան մանրամասնութիւններուն մէջ, դիմեցէք Զինուորական Թանգարանը, ուր օսմ. պատմութեան ամենէն փառաւոր շրջաններու թանկագին յիշատակները պիտի տեսնէք հիացումով։ Այդ թանգարանը այցելութիւն չտուողները ճշմարիտ զրկանք մը կրած կ'ըլլան, վեց հարիւր տարուան փառայեղ կեանքի մը չծանօթանալով, որուն խառնուած են այս երկրին մէջ ապրող բոլոր տարրերը։ Մուտքի գինը ուրբաթ օրերը 100 փարա, իսկ երեքշաբթի, հինգշաբթի և կիրակի օրերը 4 ղրուշ։ Մեր ընթերցողներուն ջերմապէս կը յանձնարարենք այցելել այս թանգարանը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՑԱՐԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Ռուսիոյ Նիքօլա Ցարին անուան տարեդարձը ըլլալով, երէկ առտու գոհաբանական մաղթանքներ տեղի ունեցան դեսպանատան մատրան մէջ։ Հայոց Պատրիարքարանին կողմէ ներկայ գտնուեցաւ Պատր. Փոխանորդը՝ Պ. Յարութիւն Ապիկեանի հետ։ Երէկ իրիկուն դեսպանատան սրահներուն մէջ տրուեցաւ նաև հացկերոյթ մը, որուն ներկայ գտնուեցան հայ ծերակուտականներ, հայ երեսփոխաններ, Քաղաք. Ժողովի անդամները, հայ մամուլին ներկայացուցիչները և պետական բարձրաստիճան հայ պաշտօնատարներ։

ՊԱՆԿԱԼԹԻԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Խառն Ժողովի այսօրուան նիստին պիտի ներկայացուի Պանկալթիի գերեզմանատան խնդիրը, որ վերջերս աւելի լուրջ հանգամանք մը առաւ։ Ինչպէս յայտնի է քաղաքապետութիւնը հրամայած էր նախընթաց իրիկուն փլցնել գերեզմանատան պատը. Թաղ. Խորհրդոյ անդամները քարոզիչ Հմայեակ Սրբազանի հետ, դիմում ըրին Սայիտ փաշայի, որ հեռաձայնով հրամայեց Ներքին գործերու նախարարին, որ դադրեցնեն այդ աշխատութիւնը, մինչև որ կարելի ըլլայ վերջնական համաձայնութեան մը գալ Հայոց Պատրիարքարանին հետ։ Այսօր Խառն Ժողովը այս խնդրոյն համար իր կողմէ ներկայացուցիչ մը պիտի ղրկէ Ներքին գործերու նախարարին մօտ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ

Երէկ իրիկուն [illegible] Բ. Դուռ հաղորդուեցաւ այն կայս. հրամանագիրը, որով կը վաւերացուի Արշարունի Սրբ.ի Պատրիարքութիւնը։ Եպարքոսութեան կողմէ այս վաւերացումը պիտի ղրկուի դատական Նախարարին, որպէս զի այս վերջինն ալ այսօր իր կարգին հաղորդէ Պատրիարքարան։

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅԵՐԸ

Լօրէնսէն կը գրեն Հայրենիքի. —«1903ին Սապահ-Գիւլեանին վրայ մահափորձ կատարող Սամուէլ Կիւլէզեանը որ 9 տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր, Նոյ. 20ին ազատ արձակուեցաւ 8 տարի բանտարկուած մնալով։ Բանտային տեսչութիւնը որոշած էր, ազատ արձակել այն բանտարկեալները որոնք երկար ատեն բանտը մնացած են։ Եղբայրը Եփրեմ Կիւլէզեան շատ աշխատելով իր եղբօր անունն ալ արձանագրել տուած էր ազատ արձակուելիքներու ցանկին մէջ։»

ԱՏԵՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Սամաթիայէն կը գրեն մեզի. —«Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցութեան Սամաթիոյ ակումբը կիրակի՝ Դեկտեմբեր 4ին սարքած էր ատենախօսութիւն մը։ Բանախօսն էր Ամերիկահայերու ներկայացուցիչներէն Պ. Միքայէլ [illegible] որ, ամբողջ ժամ մը, օգտաշատ ատենախօսութեամբ մը ժողովուրդը յուզեց, թելադրեց ու շարժեց։ Ատենախօսը վիրաւոր Հայաստանի ապաքինումին համար գլխաւորաբար չորս միջոցներ առաջարկեց։ Տնտեսական, կրօնական, կրթական ու ընտանեկան բարեկարգութիւններու մասին երկարօրէն պարզից տեսակէտներ՝ որոնց գործադրումը իսկապէս ճակատագրային քայլք մը պիտի ըլլայ ազգային ներկայ կացութեան։ Վերջերս գեղի գաւառները ըրած պտոյտներուն տպաւորութիւնները առաջ բերաւ։ Ժողովուրդը գոհ մնացած այս գրական ու հանրօգուտ ատենախօսութենէն, իր համակրութիւնը յայտնեց Սահմ. Ռամկավար կուսակցութեան Սամաթիոյ ակումբին ու մասնաւորապէս իր շնորհակալութիւնը յայտնեց անոր, այն ազնիւ վերաբերումին համար զոր ան ունեցաւ ընտրական պայքարին վրայ, թօթափելով իր հակառակորդին ձեռքը։ Սամաթիոյ այս ակումբը այսօր երկու ուսանող կը պահէ դպրոցի մը մէջ և մօտաւորապէս 20ի չափ օրաթերթ կը ղրկէ այլեւայլ գաւառներ, ուր հէք ժողովուրդը թերթի կարօտը կը քաշէ։»

ՄՐ. ԱԼԷՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Տարիէ մը կը մօտենայ կանխահաս մահը Հերպերթ Մ. Ալէնի, որ այնքան յարգուած, այնքան սիրուած էր անխտիր հայութեան ամէն շրջանակի մէջ, իր ազնիւ, անկեղծ և բարձր նկարագրին և հայ ազգի մտաւոր և բարոյական բարձրացման գործին նուիրուելուն համար։ Տարի մը առաջ երբ այն հոգին կը յանձնէր, ամէն կողմէ բաղձանք կը յայտնուէր հայոց կողմէ յարգանաց յիշատակարան մը կանգնել անոր անուան, նոյն իսկ Հերպերթ Ալէնի անունով որբանոցներ պահելու և կամ դպրոցներ հիմնելու առաջարկներ եղան։ Սակայն դժբախտաբար կարճ ժամանակ մը մոռցուեցաւ։ Վերջերս անոր յիշատակը յարգողներէն կարգ մը ազգայիններ մէկտեղ գալով և նկատի առնելով անոր այրիին և զաւակաց կողմանէ յայտնուած փափաքը որոշեցին մահարձան մը կանգնել անոր շիրմին վրայ և այդ առթիւ յանձնախումբ մը ընտրեցին որ անմիջապէս ձեռնարկէ հանգանակութեան գէթ 100 ոսկի՝ գոյացնելու նպատակաւ. Ներկայ կոչով յանձնախումբս դիմում կ'ընէ Մր. Ալէնի բոլոր համակիրներուն և բարեկամներուն որ իրենց բաժինը ղրկել բարեհաճին յանձնախումբի գանձապետ Գրիգոր էֆ. Յակոբեանի, Հաճօբուլօ խան, Պոլիս։ Յանձնախումբը կը խորհի նաև հրատարակել Մր. Ալէնի հայերէն լեզուով գրած յօդուածներու, խմբագրականներու և ատենախօսութիւններու հաւաքածոյ մը, եթէ հաւաքուած դրամէն մահարձան մը կանգնելէն յետոյ տրամադրելի գումար մը մնացած ըլլայ։

Ի դիմաց յանձնաժողովի
Ատենադպիր
ՅՈՎՀ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻԹԹԻՀԱՏԻ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Իթթիհատական երեսփոխանները երէկ կէս օրէն յետոյ նիստ գումարելով խորհրդակցութիւններ կատարեցին Տէպրէի երեսփոխան Պասրի պէյի թագրիրին վրայ, որով Եպարքոս Սաիտ փաշա Սահմանադրութեան թշնամի և ժուռնալճի կ'ամբաստանուի։ Վիճաբանութիւնները շատ աղմկալից եղան։ Իթթիհատականները որոշած են ո՛չ մէկ բանի առջեւ ընկրկել, Խորհրդարանին լուծումը ձեռք բերելու համար։

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ռէթիմոյի մէջ երէկ աղմկալից միթինկ մը գումարուած է։ Օտար մարտանաւերուն կողմէ վար դրուած կրետացի երեսփոխանները բողոքի հեռագիր մը ուղղած են պաշտպան տէրութեանց։

⁂ Վիէննայէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Կրետացիներուն մեղմ ընթացքը արդիւնք է Ծորճ Թագաւորին հաշտարար միջամտութեան։

ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ

Ծերակոյտի երէկուան նիստին մէջ անշարժ կալուածներու 12րդ յօդուածին փոփոխութեան տեղեկագիրը ելմտական յանձնաժողովին յղուեցաւ։ Երկաթուղիներու վերաբերեալ մենաշնորհներու մասին Նորատունկեան էֆ.ի օրինագծին վրայ պատրաստուած տեղեկագիրը հանրօգուտ շինութեանց յանձնաժողովին յղուեցաւ։ Ծերակոյտը առանց վիճաբանութեան քուէարկեց 50000 ոսկիի յաւելուածական վարկը. Նաւատորմին ածուխ գնելու համար։

ՎԵՀԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Վիէննայէն հեռագիր մը կը հաստատէ թէ մօտերս Գերմանիոյ կայսրը և Անգլիոյ թագաւորը տեսակցութիւն մը պիտի ունենան միջազգային կացութեան վրայ։

Օ ՊՕՆ ՄԱՌՇԷ

354, Բէրա, Մեծ Փողոց, 354

ԿԱՂԱՆԴԻ ԴԱՂԱՒԼԹՆԵՐ

Ամէն օր մինչեւ յունվար 15 մեծ ցուցադրութիւն

Խաղալիքներու, մանօքեան կաշիներու, թղթեղէններու, հոտեղէններու, գեղարուեստներու, ֆանթէզիներու, նուէրի գիրքերու, պղնձեղէն, ոսկեղէն, բիւրեղեայ պա ղերու, յախճապակիներու, Սաքսի պիւքիէներու և չաքարեղէններու։

ԹԻՃԱՐԷԹ ՎԷ ԶԻՐԱԱԹ ՆԷՃԱՐԷԹԻ

Տէրսաադէթ, Էտիրնէ, Սիվաս, Գասթէմունի, Գոնիա, Հալէպ, Էրզրում վիլայէթ Սէնայի մէքթէպլէրի թէսվիէ, աէօքիմ, Թիմուր վէ մարանկօզ խանէլէրի է մուգթազի օլուպ միւսպախաս իամիլէք իւզրէ միւնագասաեա գօնուլտուղու էվվէլճէ իլան օլունան Թագրիպէն աէօրթ պին լիրա գըյմէթինտէ մագէնալըրըյ ալաթ վէ էտէվաթըն չէհրի հալ րումինին սէքիզինճի բէնճշէնպէ կիւնինէ գատար միւնագասաեը պիլիճրա ֆիաթ մէվզուա նիսապլընտա կէօրիւլիւնէլի հալտէ էվվէլճէսինին վէ օնունճու ճումա իրթէսի կիւնիւ սաաթ ինալէի գաթիէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմուշ օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն մագինա վէ ալաթ վէ էտէվաթըն [illegible]

Ֆի 1 քեանունը էվվէլ 327

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՅ ՎԻՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՀԵԿԱՆ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑԸ

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ
ԵՒ
ՇԵՐԼՈՔ ՀՈԼՄՍ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊԻՆ Բ. ՀԱՏՈՐԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

Կը վաճառուի բոլոր գրավաճառներուն, ծանօթ ծխավաճառներուն և լրագրավաճառներուն քով։ Գին՝ 6 ղրշ.

Երրորդ և վերջին հատորը մամուլի յանձնուած է։

ՎԱՐՁՈՒ

Օրթագիւղ, գեղատեսիլ դիրքի մը վրայ կառուցուած ընդարձակ տան մը մէջ վարձու կը տրուին մէկ կամ երկու հանգստաւէտ սենեակ։ Առողջարար օդ և ծովահայեաց տեսարան։ Դիմել Արեւելքի։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՕՓԷՐԷԹԻ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ
ՊԷՆԼԵԱՆԻ վարչութեամբ

Օրքեսթրի խումբը պիտի վարէ
Պ. ՈՒՆՆԱՅԵԱՆ

Հինգշաբթի գիշեր առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացուի՝
ՕՐԻՈՐԴ ՓԼԻՓԷԹԻ
28 օրուան զինուորութիւնը
Օփէրէթ 4 արար

ՕՐԱՑՈՅՑ
Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
1912 ՏԱՐՒՈՅ

Լոյս տեսաւ Յ. Մատթէոսեան մաքուր տպագրութեամբ 1912 տարւոյ ՕՐԱՑՈՅՑը, որ իբր յաւելուած, կը պարունակէ իր մէջ Ազգ. Հիւանդանոցի համառօտ պատմութիւնը, ինչպէս և նոյն Հաստատութեան ընդհանուր մատակարարութեան վրայ շահեկան ծանօթութիւններ, և կը բովանդակէ Ազգ. Հիւանդանոցին անցեալ 1910 տարուան հասոյթներուն և ծախքերուն հաշուեցոյցը, ինչպէս և 1911 յունվար 1ի ընդհանուր վիճակը։

1912 տարւոյ սոյն օրացոյցէն գնելով, պատ. ազգայինք կարեւոր ծառայութիւններ կը մատուցանեն ի մասին ազգ. բարեգործական այն միակ Հաստատութեան որուն գոյութիւնը գլխաւորաբար Ազգն է որ կ'ապահովէ իր նուէրներով և ի նպաստ այն Հաստատութեան հրատարակուած օրացոյցէն տարէ տարի գնելով։

Կեդրոնատեղին է Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ Նոր խան։ Կը գտնուի նաեւ ամէն գրավաճառներու քով։

ԳԻՆ 50 ՓԱՐԱ

5—5

ՀԷՐԷՔԷԻ ԿԱՅՍ. ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ
ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
5000 ԿՏՈՐ

Հէրէքէի կայս. գործարանին մթերանոցին մէջ կը գտնուին 5000է աւելի կտորներ, մէկ արշինէն քսանըհինգ արշին մետաքսէ կերպասներ և հազարումէկ տեսակ ապրանքներ, ինչպէս զգեստացու, պլուզացու, տղոց զգեստացու, ճաքէթցու, խըրգացու, մետաքսէ գորգեր, սէճճատէններ, փողկապներ, մետաքսէ թաշկինակներ, գլխու ծածկոյթներ, մետաքսէ գուլպաներ, բաճկոնցուներ, շալեր, ծածկոյթներ, ծածկոյթի կերպասներ, կահաւորման կերպասներ, գորգեր և ուրիշ բազմաթիւ առարկաներ։ Ասոնք հարիւրին յիսուն ու մինչեւ իսկ ութսուն իրական զեղչով պիտի ծախուին քիչ ատենի մէջ։ Հէրէքէի հանրահռչակ կերպասներուն ազնուութիւնը գովել աւելորդ պիտի ըլլայ։ Միայն ժողովրդեան կը յանձնարարենք՝ օգտուիլ ներկայացած առիթէն։ Առարկաներուն վրայ դրուած էթիքէթներէն կը հասկցուի որ եղած զեղչը իրական է։ Վաճառումը սկսած է արդէն նոր նամակատան մօտ գտնուող Հէրէքէի կայս. գործարանի կեդր. մթերանոցին մէջ։ 6—15

ԶԻՆ. ԹԱՆԳԱՐԱՆ

ԹՈՐՔԱԲՈՒ ՊԱԼԱՏԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ
ՎԱՂԵՄԻ ԵՒ ՀՈՋԱԿԻՈՐ ՍԵՆԹ-ԻՐԷՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Սուլթան Ահմէտի հրապարակին վրայ Ենիչէրիներու թանգարանին պարունակած օսմ. հին և Ենիչէրիներու յատուկ տարազները Զինուորական Թանգարանը փոխադրուած են։

Սոյն Զինուորական Թանգարանին մէջ կը գտնուին Օսմանցիներուն և իսլամական նախկին կառավարութեանց յատուկ ամէն տեսակ զէնքեր, զանազան ձեւով թնդանօթներ ու զինուորական առարկաներ, օսմ. զինուորական նախնեաց, անուանի հրամանատարներու, մեծանուն վեհապետներու և բարձրաստիճան անձերու թանկագին յիշատակները, Ենիչէրիներու եւ Նիզամիէ զինուորներու տարազները։

Զինուորական Թանգարանը, ամենուն կողմէ եղած խնդրանքին վրայ, առայժմ շաբաթը չորս օր, այսինքն Հինգշաբթի, Կիրակի, Երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը բաց պիտի ըլլայ բոլոր այցելուներուն առջեւ, առաւօտեան ժամը 10էն (Ը. Ե.) մինչեւ 4։

Բոլոր Օսմանցիներուն կը յանձնարարենք անգամ մը այցելել սոյն Թանգարանը, օսմ. փառայեղ պատմութիւնը կենդանացնող և քաջութեան նշան եղող բոլոր հին զէնքերը ու զանազան առարկաները տեսնելու և օրինակ առնելու համար։ Մուտքի գինը Հինգշաբթի, Կիրակի և Երեքշաբթի օրերը 4 ղր. է բոլոր այցելուներուն համար։ Իսկ Ուրբաթ օրերը աշկերտներուն և աշակերտներուն համար 100 փարա է։ 20—3

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐՓԷԹ ԸՆԿ.

ԴԸ ՄԱԳԼՈՒԽ
400,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Իզմիր, Ֆառափին վրայ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բէրա, Մեծ Փողոց, թիւ 327
Պոլիս, Պահչէ Գափու
ՍՏԱՄՊՕԼԵԱՆ ԽԱՆ

ՎՍՏԱՀԵԼԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՈՐ ԱՄԷՆԷՆ ԷԺԱՆ ԿԸ ԾԱԽԷ
Ամբողջ Կ. Պոլսոյ մէջ

ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ
ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԳՈՐԳԵՐՈՒ

ՍԻՃՃԱՏԻ ԳՈՐԳԵՐ
(միակ նմոյշը տօներու առթիւ)
ՀԱՏԸ ՄԷԿ ՕՍՄ. ՈՍԿԻԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ԺԱՄԱՆՈՒՄ ԱՄԷՆ ԱՄԻՍ
Բացարձակապէս անփոփոխ գին

ՏԵՂԱԿԱՆ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ

ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
Գ. Տ. ՏՕՏՕՊՈՒԼՈՍԻ
ՄԵԾ ԳՈՐԾԻՆ, ԳԸՐԳ ՔԻԼԻՍԷ

Եւրոպական կատարելագործութիւններով օժտուած սոյն Գործարանին մէջ ամենավերջին դրութեամբ և զուտ խաղողէ կը պատրաստուին տեղական ոգելից ըմպելիներ, ինչպէս Քօնեաք, Տիւզ օղի, Մասթիքա, Րոսօլ, Էլիքսիր Վինէլի գօնեաք, Խարտալիէ, Ծծմբաւոր քաղցու (չիրա), Հին Գինիներ, Րում (բէքմէզ), վերջապէս ամէն տեսակ առողջարար ըմպելիներ։

Կեդրոնատեղին է Սիրքէճի, Լ. Փ. քաթիպէ ճատտէսի Թրամուէյի կայարանին կից, մեծ մթերանոցը։

ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
Պ. ՖԼՕՐԻՏԷՍ

Պոլսոյ ներկայ համաճարակին առթիւ կը յանձնարարուի գործածել միայն Նախարդ ալս ըմպելիներ։

52--32

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿՕՇԿԱԿ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՏՕԿՕՒՆ, ԵՒ ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ
ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Դիմեցէ՛ք, և ամէն կերպով գոհ պիտի մնաք։

Խավիեար խան Թիւ 77

Տօքթ. Ա. ԱՐԵՒԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃԷ

ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Քէօփրիւլիւ Պէյլէրպէյի. Բէրա Թէքէ. Պաշի թ. 37

29 50

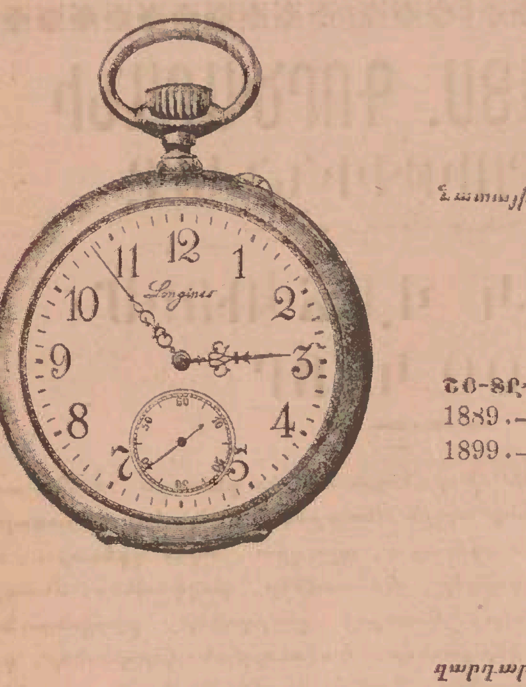

Լ Ո Ն Ժ Ի Ն

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պետութեան Նախարարութեանց, Միացեալ Նահանգաց, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Իտալիոյ, Փա- Նաւային եւ Սերպիոյ Երկաթուղեաց վարչութիւններէն, Արժանթինի ելեկտրական թրամվէյներու ընկերութենէն, ինչպէս նաեւ ուրիշ բազմաթիւ ու նշանաւոր Հաստատութիւններէ ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՈՔՍԻՏԷ, ՄԵՏԱՂ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԲՈԼՈՐ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՓԱՐԻԶ, Շքադրամ.— ՎԻԵՆՆԱ, Արծաթեայ շքադրամ, 1873.— ՖԻԼԱՏԵԼՖԻԱ, Շքադրամ 1876.— ՓԱՐԻԶ, Ոսկի 1878.— ՄԷԼՊՈՒՐՆ, Ոսկի շքադրամ 1880.— ԾԸ-ՏԸ-ՖՈՆ, Արծաթ շքադրամ.— ԶՈՒՐԻԽ, Վկայագիր 1883.— ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ, Ոսկի շքադրամ 1883.— ԱՆՎԷՐՍ, Պատուոյ վկայագիր 1885.— ՓԱՐԻԶ, Ամենամեծ մրցանակ 1889.— ՊՐԻՒՔՍԷԼ, Շքադրամ 1893.— ԺԸՆԷՎ, Արտաքոյ մրցման ժիւրիի անդամ 1896.— ՊՐԻՒՔՍԷԼ, Ամենամեծ մրցանակ 1897.— ԹՈՒՆ, Արտաքոյ մրցման անդամ ժիւրիի 1899.— ՓԱՐԻԶ, Ամենամեծ մրցանակ 1900.— ՆՈՒՐԸՆՊԷՐԿ, Ոսկի շքադրամ 1903.— ՄԻԼԱՆ, Ամենամեծ մրցանակ 1906։
Աստղագիտական Նէօշադէլի, Քիուի եւ Վաշինկթոնի Դիտարաններէն շահած է աւելի քան 60 առաջին եւ երկրորդ կարգի մրցանակներ ։

Միակ Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ** Կ. ՊՈԼԻՍ, Մահֆազաճըլար փողոց, թիւ 44-46, Մեծ Շուկայ

Կեղծիքներէն զգուշանալու համար Լոնժին ժամացոյցներու մեքենաներուն վրայ քանդակուած Թուրքերէն տառով «Նասիպ» անուան ուշադրութիւն ընել կը յանձնարարուի։
Ցիչեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի նաեւ Բարիզեան արտադրութիւն եղող եւ Ֆրանսական Հանրապետութեան հսկիչին յատուկ նշանը կրող ոսկի շղթաներու ճոխ մթերք մը, ինչպէս նաեւ թանկագին քարերով զարդարուած մատանիներ, քայլեր, գինդեր, ապարանջաններ եւ ուրիշ նմանօրինակ գոհարեղէններ։

قره‌جكر، بوبره‌ك خسته‌لقلری نافع واعصابی تسكینه خادم‌ولیتی، حاوی خالص كوزتپه صویندن وبرنجی شكردن معمول صحی غازوز ..

كافهٔ مواد مضره وازجمله «زاج یاغی» و«سقارین» كبی تركیباندن كلیا عاری اولوب‌عكسی قنا مدلل صورتده اثباته مقتدر اولانلره فابریقه ۱۰۰۰۰۰ غروش اعطاسنی تعهد ایدرز ..

رغبت‌عمومیه‌یه‌مظهر اولان غازوزلریمز بعض فابریقه‌لرطرفندن تقلید ایدلمكده وباندرولمزه مشابه‌باندیرولرالصاق‌ایله‌فروخته‌چیقارلدیغندن مشترین كرامك بالاده‌كی باندرول ومهره‌دقت بیورلملری مرجودر .

غازوزلریمز امور طبیهٔ ملكیه وصحیهٔ‌عمومیه نظارت علیه‌سنك ۳۴۴۹ نومرو و ۱۸ اغستوس ۳۲۶ تاریخلی رخصتنامه‌سنی حائزدر .

دپولری

عموم استانبول متعهدی توتون‌كمركی قارشوسنده محمدعلی بك و ارسلان افندی .
غلطه‌ده یرآلتی جامع شریفی اتصالنده بوزجی قسطی، فندقلیده جامع شریف قارشوسنده فسجی كامل، خاصكویده ترسانهٔ عامره قپوسی‌اتصالنده بقال‌استراطی‌اسكدارده واپور اسكله‌سنده میخالاكینك ارضیه مغازه‌سی صاری‌یار عثمانلی بقالیه شركتیله بوغاز كاملاً هریرنده بولنور .

Մեր յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք վերեւ հրատարակուած պանտրոլին ու կնիքին վրայ, քանի որ կարգ մը գործարաններ պանտրոլին նման պանտրօլներ փակցնելով կաղզօզի շիշերուն, մեր պատրաստած կաղզօզներուն կեղծը կը պատրաստեն։ Մեր կաղզօզները լաւ ընդունելութիւն գտած են հրապարակին վրայ եւ առողջապահական վարչութեան կողմէ 3449 թուական արտօնագիր մը ստացած ենք 1306 օգոստոս 18ին։

Մեր կաղզօզներու մթերանոցները՝ Պոլիս ծխախոտի մաքսատան դիմաց Մէհմէտ Ալի պէյ եւ Արսլան էֆ., Ղալաթիա Եէր Ալթը Ճամիի կից պուզճի Քոստի, Ֆընտըգլը մզկիթին դիմաց Ֆէսճի Քեամիլ, Խասգիւղ արքունի նաւարանի դրան կից նպարավաճառ Սթրաթի, Սկիւտար նաւամատոյցին վրայ Միխալաքիի մթերանոցը, Սարըեար օսմ. նպարավաճառներու ընկերութեան վաճառատունը եւ ամէն կողմերը։

Ի Ի Ն Ի Օ Ն

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՅ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828–1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՓԱՐԻԶ 9, ՓԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ եւ երաշխաւորութեան գումար	134 միլիոն Ֆրք.
1909 տարուան հասոյթները	30 » »
Մինչեւ 1909 դեկտ. 31 վճարուած վնասները	380 » »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	26 միլիառ »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ եւ երաշխաւորութեան գումար	193 միլիոն »
1909 տարուան միջոցին գանձուած պրիմներ	16,500,000 »
Մինչեւ 1909 դեկտ. 31 վճարուած վնասներ	240 միլիոն »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	341 » »

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՍԱԿԱՑՈՅՑՆԵՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց, Իւնիօն խան

Գործակալութիւններ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ

كیسارنا معدن صویی

كیسارنا معدن صویی
قولرا زمانده محافظهٔ صحته‌خادمدر

اشبو طبیعی معدن صویی، غازی ولذتی وخواص‌شفائیه‌سی اعتباریله دنیاده موجود معدن صولرینك اك اعلاسی اولوب معده ، قره‌جكر ، باغیرصاق ، بوبرك ، مثانه ، قوم والبومین خسته‌لقلرینك اك مؤثر دواسی اولدیغی اطباجه مصدق ومجربدر .
عموم اجزا دپولریله اجزاخانه‌لرده وبیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور .
— مركز دپوسی بغچه قپوسنده كمرك اتصالنده یكی خانده‌در .

ՔԻՍԱՐՆԱ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Սոյն բնական հանքային ջուրը իր համեղ եւ առողջարար յատկութիւններով աշխարհիս հանքային ջուրերուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ։ Բժիշկները հաստատած են որ Քիսարնա հանքային ջուրը ամենէն ազդու դարմանն է ստամոքսի, լեարդի, աղիքի, երիկամունքի, ծննդական գործարաններու, աւազախտի եւ ալպիւմինի հիւանդութեանց դէմ։
Այս հանքային ջուրը քօլերայի ատեն առողջութեան շատ օգտակար է։ Բոլոր դեղավաճառանոցներու, դեղարաններու եւ մեծ նպարավաճառներու քով կը գտնուի։
Ընդհանուր մթերանոց Պաղչէգաբու, Մաքսատան կից, Եէնի խան։ 104—38

مهپاره مغازه‌سی

رسم كشادی‌كچن‌ده اجرا اولنمش‌اولان یكی‌مهپاره مغازه‌سی، ایری ایری موبلیه، اشیای، بیتیه چوجق اشیاسی، هردرلو قماشلر، چماشیر، تحافیه واشیای عسكریه وسیاحت لوازمی دائره‌لرینی حاوی واك صوك موده ونفیس یكی یكی اشیالر ایله طولو اولوب، تشریف بیوره‌جق ذوات كرام ممنون قاله‌جقلر در .

فیاتلر مقطوع ورقابت قبول ایتمز درجه‌ده‌در

MAISON MEHPARE
FILS DE MOUSTAFA IBRAHIM &

ՄԵՀՊԱՐԷ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԻՊՐԱՀԻՄ ՃԱՏԷԼԷ ԵՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ
ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂՉԷ ԳԱՊՈՒ

Կարասիներու ճիւղ.— Սեղանի եւ անկողնի կազմածներ, պիւֆէներ, նստարաններ, մահճակալներ, քօնսօլներ, ժամացոյցներ, քրիսթոֆլի արծաթեղէններ եւ տանուն ամէն տեսակ առարկաներ։
Տղոց յատուկ.— Աթոռակներ, խաղալիկներ, օրօրոցներ եւայլն։
Կերպասներու ճիւղ.— Մետաքսեղէն եւ բամպակեղէն ամէն տեսակ կերպասներ, պաթիսքա, քրէբ տը շին եւ քոսթիւմներու պատրաստ կերպասներ։
Ճերմակեղէններու ճիւղ արանց եւ կանանց յատուկ.— Ներքին ճերմակեղէններ ժիւբեր, պլուզներ, տղոց զգեստներ։
Թօհաֆիյէի ճիւղ.— Մետաքսէ, բուրդէ եւ ֆիլ տ'էքօս ֆանէլա, գուլպայ, շապիկ, փողկապ, թաշկինակ, երեսի փոշի, անուշահոտ աճառ, ձեռնոց, հովանոց, խոզանակ եւ գաւազան եւայլն։
Զինուորականներու եւ ճամբորդութեան յատուկ ճիւղ. Հեռադիտակներ, գիրաւ փոխադրելի մահճակալներ, պայուսակներ, արդուզարդի առարկաներ, բէյլերին, ներ, մետուկներ եւայլն։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

Գաւառէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 28—52

دونمای عثمانی‌یه خدمت ایتمك

هم محتكری محافظه ایتمك

هم معمولات عثمانیه‌یه رغبت كوسترمك

هم تجارت ملیه‌یه یاردیم ایتمك ایچون

دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعته چیقان

سیغاره كاغد وكبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر .

خصوصاكه فیاتده هیچ فرق یوقدر .

عمومی دپوزیتوسی استانبولده فینجانجیلرده نومرو ۸

LA FAILLITE DU FEU

اكر دیری دیری یانمق ایسته‌میور ایسه‌كز

(وولتز)

معدنی صفحه‌لرینی (پلاق) استعمال ایتمك صورتیله خانه واقامتكاهكزی دائما وقویی ملحوظ اولان حریقدن محافظه ایدیكز بوصورتله تهلكه برطرف ایدلمش اولور . چوق مصارفاته دوچار اولمزسكز .
خانه وویلالرك انشاسی وحریقدن محافظه‌سی ایچون بوندن دها مكمل واسطه تصور اوله‌ماز .
شمدی‌یه قدر آلمانیا، بلچیقا، فرانسه،مصروسائرمحللرده برچوق میلیون متروم‌ربعی تطبیق واعمال اولنمشدر .
تركیه ایچون وكیل عمومی : استانبولده اسكی ضبطیه قارشوسنده عبداله جودت بك خاننده :

له‌روا قومپانیه‌سنك تجارت اداره خانه‌سی .

استانبول ، طشره ایچون جدی وفعال وكیللر آرانیور .

Եթէ Չէք Ուզեր Ողջ Ողջ Այրիլ

ՎՕԼՑ Բլաքները Գործածեցէք

Ձեր բնակարանները ու ամէն կարգի շէնքերը հրդեհէ զերծ պահելու միջոցն է Վօլց բլաքներու գործածութիւնը։ Առաջքը առնուած կ'ըլլայ հրդեհի արկածներուն։ Մեծ ծախքի կարօտ բան մը չէ։ Բնակարաններու շինութեան ատեն անպատճառ առէք այդ բլաքները, որպէս զի ողջ ողջ այրելու վտանգէն ազատիք։ Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Պելճիքայի, Եգիպտոսի մէջ մեծ ընդունելութիւն գտած են Վօլց բլաքները։ Միլիոն քառակուսի մեթր տարածութեամբ բլաքներ զետեղուած են։
Թուրքիոյ ընդհանուր ներկայացուցիչն է, Պոլիս, Էսկի Զապթիէի դիմաց, Ապտուլլահ Ճէվտէթ պէյ խան, ԷՏ. ԼԸ ՌՈՒԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գաւառներու համար կարող գործակալներ կը փնտռուին։ 2—80

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԴԱՇԻՆ ԿԸՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօն.	Անուանք	Թօն.	Անուանք	Թօն.	Անուանք	Թօն.	Անուանք	Թօն.
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆֆօ	1119
Ալքէթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիօ	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Աթինօքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սցէրօ	1203
Չառանօ	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Գորսարինօ	1264	Էպրօ	3464	Իտահօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրֆֆուլօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օսլօ	4100	Թոքիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էցաքօ	1841	Քլէօ	1053	Անթացիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիբրօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլփինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գոպէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոնչօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գոզօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Րիալթօ	3329	Վոլթուռն.	2391
Սոռէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Ուէսօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիթանօ	1143	Լորէնզօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոնկօ	2905	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Րոմէօ	1789	Թօրօ	
Գ.րօ	885	Կրանտօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րոզալին	138	Մոլօ	

«Բոլէնօ» եւ «Թիքօ» շոգենաւերը նոր շինուած են։
«Վիկօ» շոգենաւը յունիս 4ին եւ «Մորոքքօ» շոգենաւը յունիս 20ին կը սպասուին։
Թուրքիոյ Գործակալն է Ֆ. ՀՈՒՏ ԷՆՏ ՐԻՑՍ
Թիւ 23—24, ... Միւմթազ խան, Ղալաթիա

Այ ձկան իւղ մի խմէք
միայն
ԺԻՐԱՐԻ ԳԻՆԻ
խմեցէք
Ամենէն զօրեղ եւ անուշահամ
ճաշելէ առաջ մէկ մաժերի գաւաթ
խմելու է
Via Girard

محترم وطنداشلریمزه

بالق بازارنده فرون اتصالنده‌عثمان زاده جمال الدین افندی، ممالك عثمانیه‌نك هرطرفلرندن حیله‌سز و غایته‌نفیس ساده یاغلر ایله زیتون، غلری واغز طاتلیه یمك مراقلیسی اولان نفائسپرورانه‌مخصوص ارزاق سائره جلب ایتمش اولدیغندن ، اخوان وطنك رغبتلرینی تمنی ایدر.

دیشلركزی محافظه ایتمك ایسترسه‌كز
رنقت یسه‌سیونی قوللانكز هر اجزاخانه‌لرده بولنور

ՊԱՆՔ ՏԸ ԹԻՒՐՔԻ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1325 ՆՈՅ. 18/1909 ԴԵԿՏ. 1 ԹՈՒԱԿԻՐ ԿԱՅՍ. ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 550,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, ՊՈԼԻՍ, ԹԻՒՐՔԻԱ ԽԱՆ
Գործակալութիւն Բարիզի մէջ Բրօվանս փողոց, Թիւ 17

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ԺԱՄԵՐ $9\frac{1}{2}$-4

Պանք տը Թիւրքին սա գործողութիւնները կ'ընէ.
Ա. Ձեռնարկներու ճիւղ.— Վաճառականութեան եւ ճարտարագործութեան վերաբերեալ ամէն գործ, գործարաններու եւ անանուն ընկերութեանց հաստատում, հանրօգուտ շինութեանց մենաշնորհներ եւայլն։
Բ. Երկրագործական ճիւղ.— Երկրագործական ամէն տեսակ մեքենաներու, գործիքներու եւ արուեստական աղբերու ապառիկ վաճառում երկար պայմանաժամերով։
Գ. Առեւտրական ճիւղ.— Ներկայացուցչութիւն, քոմիսիոն, աւանդ։
Դ. Ապահովագրական ճիւղ.— Կեանքի, հրդեհի եւ ծովային ապահովագրութիւն։

ՏՊԱՐԱՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ